

4420/1908.

B₃

AZ IGLÓI

ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKOZSÉGNEK

ÉVKÖNYVE

AZ 1907. ÉVRŐL.

JAHRESBERICHT

DER

EVANG. KIRCHENGEMEINDE AUG. CONF.

ZU IGLÓ

ÜBER DAS JAHR 1907.

SZERKESZTETTE :

DR. WALSER GYULA

LELKÉSZ.

IGLÓ, 1908.

SZEPESI LAPOK NYOMDAVÁLLALAT MŰINTÉZETE.

AZ IGLÓI

ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZKOZSÉGNEK

ÉVKÖNYVE

AZ 1907. ÉVRŐL.

JAHRESBERICHT

DER

EVANG. KIRCHENGEMEINDE AUG. CONF.

ZU IGLÓ

ÜBER DAS JAHR 1907.

□ □

SZERKESZTETTE :

DR. WALSER GYULA

LELKÉSZ.

□ □

IGLÓ, 1908.

SZEPESI LAPOK NYOMDAVÁLLALAT MŰINTÉZETE.

Tisztelt Egyháztagok!

Egyházközségünknek az elmúlt évben lefolyt életét tárgyaló értesítőnek elején mindenekelőtt a hála érzetével kell feltekintenünk ahhoz, ki örök igéjében mondá s ígerte: „Imé én ti veletek vagyok minden napon e világ végezetéig.“

Gondviselő kegyelmét éreztük a lefolyt 1907-ik évben is s áldását ama csendes, hasznos munkában, melylyel kiki a maga helyén a gyülekezet javára törekedett.

S épen ez a „kevesekben való hűség“ bir felette nagy fontossággal. Erőnk véges s azontul senkisem cselekedhetik; ám ha minden tag hiven tölti be a maga sajátos hivatását, úgy a köz is, melynek szolgálatában áll, haladni, virulni fog.

Egyházközségünk mindenha kettős célt tartott szem előtt, hogy t. i. tagjainak ideig való javát és örök üdvét munkálja, hogy növekedjenek amaz egyben, a ki a fő: a Jézus Krisztusban, hogy mindinkább gazdagodjanak a keresztyéni ismeretekben és mindjobban szilárduljanak a keresztyéni hitben, hogy azután a hazai kultúra oltárán is legjobb tehetségek szerint áldozzanak s eme magasztos célnak megfelelően gyülekezetünk munkája is két irányban folyt le, a templomban és az iskolában. S ha erre vonatkozólag nincsen is valami különös feljegyezni való, mégis örülök, hogy elmondhatom: Munkánk az Isten kegyelméből minden különös zavar nélkül folyt le.

S ez sokat jelent napjainkban, a mikor épen szeretett hazánkban oly sok reakcionárius hatalom üli diadalát, oly hatalmak, melyek által a hitbéli- és lelkiismereti szabadságnak küzdelem s vér árán szerzett javai veszélyeztetvék, sokat jelent ez most, a midőn egyházunk oly sok bántalmat s nélkülözést kénytelen elszenvedni s a mikor léte különösen tanügyi tekintetben, ha csak autonómiáját nem akarja veszélyeztetni, mindinkább meg lesz nehezítve.

Ezen a létért való gondok meg voltak egyházközségünkben az elmúlt év folyamán is s általuk indítatva azon jogos kérelemmel fordult az városunkhoz, hogy ez méltányolva azon kulturalis érdemeket, melyeket egyházközségünk iskolái városunk lakossága körül szereztek felekezeti különbségre való tekintet nélkül, az eddig is iskolai célokra adott segílyt emelje fel.

Az elmúlt év egyik örvendetes eseményeként szolgálhat tudomásául egyháztagsainknak, hogy a zsinrati tövények alapján alkotott egyházközségi szabályrendeletünk az elemi- és polgári leányiskolára vonatkozó részzsel együtt az esperesség részéről jóváhagyásban részesült s így a gimnáziumi alapszabályoknak az ősszel tartandó egyetemes gyűlésen való jóváhagyatása után az egész szabályrendelet 1809-től való keresztülvitelének már mi sem lesz utjában.

Tisztelt Egyháztagek!

A csökkenő egyházas érzület s az egyház legszentebb ügyei iránt növekedő közönyösségnek el nem vitázható jelei közepette üditőleg s felmelelőleg hat minden egyházát igazán szerető lélekre, ha néha-néha az egyházhoz s az iskolához való hü szeretetnek egy-egy példáját, bizonyítékát láthatja.

A lefolyt évben három izben találkozhattunk ily lélekelelő, nemes példákkal.

Ilyen volt mindenekelőtt az ő nagysága *Borbély* szül. *Klein Elelka* urnő által feledhetetlen szülői emlékére tett 15000 K-nyi s mindenkorra a „*Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíj-alap*“ nevet viselő alapítvány. Ezen s a következő alapítványoknak közelebbi leirása az „egyházgyülekezeti életünk közigazgatási tekintetben“ című fejezetben foglaltatik; itt a nemes jóltevőnő iránti benső hálaérzeten kívül még csak a felett való örömnöknek akarunk kifejezést adni, hogy ezen tanulmányi alap is lehetővé teszi lelkész-és tanárjelölteinknek tanulmányaiknak külföldön való folytatását. Különösen is szeretett egyházunk szempontjából kell e dolgot annál nagyobb örömmel üdvözlönnök, mivel az ő mérhetetlen kárára ama régi jó szokás, hogy lelkész-jelölteink külföldi egyetemeket keresnek fel, ijesztő mértékben kezd tünedezni. Hazai egyházunk is hazatért fiaj utján a reformáció őshazájából nyerte legjobb erőit, ép azért tegyünk meg mindent, hogy emez élet és áldás-forrás meg is maradjon számára.

Hála és köszönet illet másodsorban egy immáron pihenni tért hű és nemes lelket, néh. *Posewitz Ottilia urhölgyet*, ki végakarátában 1000 K-t hagycmányozott *diakonissza*, 600 K-t pedig *lelkész-özvegy és árva alapunknak*. Életében csendes és visszavonult, igazi Isten szive szerinti Mária lelkületű ezen drága halott utolsó intézkedéseivel mutatta meg, mily melegen dobogott szive egyházának nagy érdekeiért s azokért, kik rászorulvák embertársaik könnyörülő szeretetére.

A hány szenvedőnek kinjait enyhíti majd a krisztusi szeretet szülte diakonissza-ápolás s a hány hátramaradt lelkészözvegy és árva szemérről törli majd le a könnyüket e nemes adomány, annyi áldás lesz majd azon, a ki isteni megváltója eme szava szerint cselekedett: „A mit cselekedtetek egygyel az én kicsiny atyámfiai közül, én magammal cselekedtetek.“

Reánk pedig az ily nemes adományok azon kötelességeket rójják, hogy a diakonia célját egyházközségünkben minél előbb megvalósítsuk.

Nem kevésbé kell köszönetet mondanunk felejthetetlen országgyűlési képviselőnk özvegyének óméltósága *dr. Münnich Aurélné szül. Szesztina Ilona urnőnek*, ki oly fiatalon elhunyt egyetlen leánykájának, *Lenkénck* emlékére *leányiskolánknál* egy 500 K-nyi alapítványt tett le. S bizony alig lehetett volna találni megfelelőbb helyet, a hol a vérző anyai szív méltóbban örökíthette volna meg égi honába tért gyermekének emlékét amaz iskolánál, mely arra van hivatva, hogy a családnak igazi őriző angyalokat, az egyháznak s házának pedig hű leányokat adjon. Adja a Mindenható, hogy ez iskola ily szelídlelkű, nemes kedélyű leányokat nevelhessen, mint emez önfeláldozó és hű anya és mint a milyen ez a korán sirba szállotta leányka volt és hogy megdicsőült alakját mi, a kik ismertük őt, lelki szeméink előtt látjuk.

Egy örömnepben is volt része az egész esperességgel együtt egyházközségünknek; nevezetesen a november 14-én *Poprádon* tartott *rendkívüli esperességi közgyűlés* keretében megültük az osztatlan bizalommal ismét megválasztott s közszeretben álló, most már fájdalmunkra az élők sorából eltávozott esperesnek *Weber Samunak* beiktatási ünnepét s az érdemekben megőszült poprádi lelkésznek, *Wünschendorfer Károlynak* 50 éves lelkészi jubileumát. Az öröm a meghatottság érzetével kívántuk akkor a két érdemes férfiúnak Istennek megtartó kegyelmét, áldását.

Végül még ama két férfitöröl emlékezünk meg, kit az Úr egyháztanácsunk tagjai közül szólított el az élők sorából — néh. *dr. Neubauer Lajosról* és néh. *Szell Lászlóról*. Előbbi mint keresett s felejtethetlen orvos minden — nemes bár, de nehéz hivatása okozta elfoglaltsága mellett is talált időt magának arra, hogy egyházunk s iskoláink ügyei iránt a legmelegebben érdeklődjék, ugy szintén az utóbbi, kinek szive egyaránt át volt hatva a haza iránti buzgó s az egyház iránti szent szeretettől. Nem hagyhatjuk említetlenül az Isten házához való szerető ragaszkodását sem, melyről elegendesen szenvedése napjái g tanuságot tett.

A két nyugodni tért egyháztág nevét körünkben még soká nem borítja majd feledés fátyola.

Egyházi életünk közigazgatási tekintetben az 1907-ik évben.

Az egyháztanács ülésein s az egyházközségi közgyűléseken tanácskozás alá vett s letárgyalt ügyekről a következőket jelentjük :

A fenti év *március havának 17 én* tartott első *egyháztanácsi ülés* mindenekelőtt a megüresedett segédlelkészi állásnak kiírását határozta el, a „Jantner Piroska-alapítvány“ kamatait megszavazta Horváth Anna és Sohlmann Lujza hajadonoknak s elhatározta, hogy a városunkban rendezendő iparkiallitáson az egyházközség is tevékeny részt fog venni. Ugyanezen ülésen elhatározták azt is, hogy az egyházközségi közgyűlésnek azon indítványt teszik, miszerint a gimnáziumnál kimutatott 785·95 K-nyi hiányra való tekintettel és tekintettel arra, hogy az ottani kiadásoknak a jövőben való csökkenésére kilátás nem lehet, a tandíjat iglói illetőségűek számára 40-ről 50-re, idegeneknek pedig 48-ról 60 K-ra emelje fel.

A *március 25-én* szabályszerűen tartott, a községi számadások felülvizsgálása céljából egybehívott *egyházközségi közgyűlés* a maga részéről is elfogadta a számvizsgáló bizottságnak az egyháztanács által beterjesztett jelentését, ugy szintén a hollópataki leányegyház számadásait, örömmel veszi továbbá tudomásul, hogy az illésfálvi leányegyháznak templomépítési ügye egy lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz, a mennyiben az ottani egyháztágok 5 évre évenkénti 439 K, a szepessüme gi egyháztágok pedig 300 K-nyi összeg beszo-

gáltatására kötelezték magukat sajátkezü aláírásaikkal, — elfogadja a Gréb Géza építési felügyelő által kidolgozott építési tervet s a 38000 K-ról szóló költségelőirányzatot, elhatározza, hogy ezt jóváhagyás céljából beterjeszti az esperességnek, egyuttal az építési felügyelőnek fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A helyi gyámintézeti közgyűléssé átalakult egyházközségi közgyűlés ezután lelkészének az 1907. évi gyűjtés eredményéről szóló jelentését veszi tudomásul, mely szerint is a begyűjtött összeg 480⁸⁵ K-t, s ebből a helyi gyámintézetnek az alapszabályok értelmében szabad rendelkezésére álló összeg 119²⁹ K-t tesz ki.

Az egyháztanácsnak június 23-án tartott ülése mindenekelőtt egy egyházközségi szántóföldnek az egyházközség határozatából kifolyólag történt eladatását veszi jóváhagyólag tudomásul.

Hálás köszönettel veszi tudomásul ugyanezen ülés *özv. dr. Münnich Aurélné ömlesztőségének* élte kies tavaszán elhunyt Lenke nevű leánykája emlékére tett 500 K-nyi alapítványát, mely szerint ezen összeg kamatai leányiskolánknak esetleg felsőbb leányiskolává való fejlesztés okozta költségek részben való fedezésére s ha ez 30 éven belül nem következnek be, úgy leányiskolánk céljaira fordítandók.

Miután *Dobó Adolf* iskolaigazgató és *Marton Károly* tandíjpénztáros megbízatása lejárt, az egyháztanács a tanerők bevonásával újabb három évre is megválasztotta e két tisztviselőt.

A június 30-án tartott *egyházközségi közgyűlés* hálásan veszi tudomásul *özv. dr. Münnich Aurélné ömlesztősége* nemes szivű alapítványát, kiküldi képviselőit a szomszédos Lócse községben tartandó esperességi közgyűlésre, elhatározza, hogy az esperesség révén megkeresi a merényi egyházközséget, engedje meg, hogy az eddigi szokásnak megfelelőleg az ő lelkészi hivatala végezze az Iglórosztokán lakó egynehány lélek között a lelki teendőket, miután Iglóról való lelki gondozásuk a kedvezőtlen helyi viszonyok között ugyszólván ki van zárva, — megválasztja továbbá augusztus 1-től *Fábry Viktor* hitjelöltet segédlelkésszé, véglegesíti állásában *Berreck Gabriella* leányiskolai tanítónőt s elhatározza a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak megkeresését *Thirring Gyula* gimnáziumi tanár véglegesítése iránt.

Az augusztus 18-án egybeült *egyháztanács* egyes kisebb ügyek letárgyalása után a megbízatások lejárta által megüresedett ephorusi

pénztárosi, könyvtárosi s a két szertáróri állást töltötte be újabb három évre az eddig tisztviselőkkel *Marcsek Andor, Kiss Albert, Fischer Miklós és Thirring Gyulával.*

A szintén *augusztus 18-ikára* egybehívott *egyházközségi közgyűlés Simonyi Győzöt* segédtanárnak választja a gimnáziumhoz, tudomásul veszi, hogy Igló anyaegyháznak, valamint Illésfalu és Hollópatak leányegyházak ujonnan kidolgozott szabályrendeletei az esperességi közgyűlés részéről megerősítésben részesültek és egyhangulag elhatározza, hogy az esperesi tisztség betöltése alkalmával az eddigi nagyérdemű esperesre, *Weber Samura* fog szavazni.

A *november 10-ikére* egybehívott *egyháztanácsai és egyházközségi közgyűlés* csatlakozva a Poprádra egybehívott renkivüli esperességi közgyűlésre szóló meghívóhoz, örömmel veszi tudomásul, hogy az esperesség összes egyházközségeinek szavazatai az eddigi érdemkoszoruzta esperest, Weber Samut érték és kiküldi a beiktató közgyűlésre a képviselőket. Az egyházközségi szabályrendelet megerősítéséből kifolyólag elhatározottat továbbá az egyházközség választói névsorának megállapítása, hogy lehetővé tétessék az egyházközségnek az új szabályrendelet alapján való újjászervezése.

Mindkét közgyűlés a legbensőbb hála érzetével vesz még tudomást ama két nemesszívű hagyományról, melylyel a szeptember 3-án elhunyt *Posewitz Ottilia kisasszony* emlékezett meg végakaratában is egyházközségünkről — diakonissza-alapunknak 1000, papi özvegy- és árvaalapunknak 600 K-t hagyományozván.

Az egyházközségi közgyűlés lelkészének eme jelentését mély megilletődéssel veszi tudomásul s elhatározza, hogy eme külsőleg bár igénytelen, de szívében annál gazdagabb, mélyebb, Istenével egybeolvadt életű s immáron örök honába tért jóltevő emlékét, ki nemes adományával oly nagyban segít elő diakonissza-ügyünk megvalósítását, jegyzőkönyvben fogja megörökíteni s hogy erről a megboldogultnak gyászoló testvéreit is értesíti.

Végül a gyűlés az elemi iskolai tanítóknak a korpótléknak 100-ról 200 K-ra való felemelését, a polgáriskola két férfi tanerőjének a végleges fizetés rendezést s a korpótlék felemelését kérelmező s a gyűléshez beadott folyamodványai feletti tanácskozás s az egyházközségnek való indítványtétel céljából kiküld egy bizottságot.

Az *egyháztanácsnak december 22-én* tartott gyűlése mindenekelőtt az elnökség amaz öröndetes jelentését vette hálásan tudomá-

sul, mely szerint ő nagysága *Borbély szül. Klein Etelka urnő* a rima-murányi vasművek vezérigazgatójának neje egyházközségünkben magas korukban égi honukba tért szülői emlékének megörökítése céljából egyházközségünknel egy 15000 K-nyi nemesszivü alapítványt létesített azon kifejezett kívánsággal, hogy ennek kamatait azon hálaérzet emlékére, melylyel boldogult atyja szólt mindenkoron a külföldön folytatott tanulmányairól, az egyháztanács rendes pályázat kiírása után egy lelkész- vagy tanárjelöltnek juttassa valamely külföldi egyetem látogathatása céljából, a tőke pedig „*Klein János Samu és neje tanulmány ösztöndíj-alapítvány*“ címén az egyházközségnél külön kezeltessék. Az egyháztanács elhatározza, hogy a további rendelkezés céljából az egyházközségnek terjeszti be a kegyeletes gyermeki szeretetnek eme megható megnyilvánulását, a mely, csak hogy a még sirjukban is áldott szülők nevét halhatatlanná tegye, maga szerényen visszavonul e ritka adomány mögött.

Az egyháztanácsnak ugyanezen gyűlése a kiküldött bizottságnak azon indítványát terjeszti be az egyházközségi közgyűlésnek, hogy ez a növekedő s az egyház pénztárából többé nem fedezhető korpótlékokra, továbbá a gimnázium fűtésénél felmerült 2000 K-nyi hiányra való tekintettel forduljon a városhoz azon kérelemmel, sziveskedjék az egyházközségnek iskolai célokra eddig is adott segélyt 5000 K-val felemelni.

Majd az 1908-ik évre szóló költségvetés került tárgyalás alá utána az 5 hónapon át községünkben közmegelegedésre működött segédlelkésznek, Fábry Győzőnek lemondása vétetett tudomásul s helyébe a szeghegyi egyházközségnek segédlelkésze, Becker Mihály lett egyhangulag megválasztva.

Arra való tekintettel, hogy egyházközségünk új szabályrendelete, valamint ennek az elemi- és polgári leányiskolákra vonatkozó része az esperességtől ugyan jóváhagyatott, a gimnáziumi szabályrendelet megerősítése a kerület részéről ugyan igen, de az egyetemes gyűlés részéről nem történt meg s tekintettel a gimnázium s az egyházközség szabályrendeletei közötti szoros összefüggésre, az egyháztanács a január 6-án tartandó egyházközségi közgyűlésnek azt indítványozza, hogy tisztviselőinek a már folyó évre is meghosszabbított megbízatását a gimnázium szabályrendeletének jóváhagyatásáig terjeszse ki még egy további esztendőre,

Végül amaz indítványt teszi az egyházközségnek hogy az eddigi sok éven át működött s érdemeket szerzett egyházközségi ügyész, Soós László lakóhelyének megváltoztatása folytán megüresedett állását a helyben lakó dr. Marschalkó Elemér ügyvéddel töltsse be.

Istentiszteleti élet.

Miután a keresztyén egyházak istentiszteleti élete az egyházi évek a három sátoros ünnep körül csoportosuló s folyton visszatérő határai között folyik le, ennek lefolyására nézve, ha csak különös egyházi vagy hazafias jellegű ünnepek nem fordulnak elő, semmi különös kiemelni való nincsen.

Legfeljebb is érintjük ama sokszor hangoztatott panaszt, hogy — a nagy ünnepek kivéve — sok egyháztagunknál oly kevés az érdeklődés az istentiszteleti élet iránt.

Mivel pedig az Isten házához való szeretetet már a zsenge gyermekkortól kezdve kell az ifjui szívbe csepegtetni, azon hó kívánsággal és kéréssel fordulunk a szülőkhöz s mindazon családokhoz, kikre más szülők gyermekei bizvák, örködjenek a *legnagyobb lelkiismeretséggel s hűséggel* az ifjuság templomba járása felett, ennek abbanhagyását még a szünidőkben se engedjék meg s számba nem jöhető, semmis okokból gyermeket sohase tartsanak vissza az istentisztelettől. Bizonyára nem volna oly sok elveszett, elzüllött gyermek, a napilapok is aligha adhatnának hirt oly sok sülyedt s végül önsorsán kétségbeesett, önmagával meghasonlott lélekről, ha ifju korukban megtanulták volna, hogy a világ üres formaságaival, napjaink léha, a szív gazdagsága helyett a lélek nélkül való külsőségeket hajhászó szellemével s gondolkozás módjával szemben az ellen állni képes erkölcsi erőt s ez élet viharaiban és szenvedéseiben az igaz keresztyén vigaszt csak az Isten házában, az ő igéje hallásában kereshetik s találhatják meg.

Vajha szívében forgatná ezt minden szülő s szolgálna fáradhatlan példaképtül gyermekeinek, hogy egykoron félelem nélkül — sőt igaz örömmel adhasson számot Istenének a gondjaira bizott drága kincsről.

A mikor most a következőkben egy kis visszapillantást vetünk az elmúlt évek istentiszteleti életére, nem tehetjük ezt a nélkül,

hogy a legbensőbb köszönet hangján ne szólnánk a kipróbált kántorunk Márton Károly vezetése alatt álló *vegyes kar*, különösen *Langfeld Ilka* urnőnek és *Topscher Anna* urhölgynek szíves működéséről, kik is mesteri énekökkel segítették az áhitatot emelni.

Megünnepeltük:

December 24-ikén a karácsonyi vecsernyét.

December 25- és 26-án Karácsony ünnepét.

Sylvester estéjét.

Az ujévet.

Epiphánias ünnepén a missiói ünnepet.

A böjti ájtatosságok az első böjti vasárnapot követő szerdától vették kezdetüket s 5 szerdán át tartattak mindig délután 4 óraker.

Laetare vasárnapján a szent beszédben a föld kerekiségének összes evangélikus keresztyéneivel egyetemben mi is megemlékeztünk az Isten adta tehetségü s Luther mellett legnagyobb egyházi énekköltőnkéről — Gerhard Párról.

Március 28-án ünnepeltük a *nagycsütörtököt*, március 29-én pedig a mi Üdvözítőnk kereszt-halálának emlékét.

Március 31-én és április 1-én megtartottuk a Husvét ünnepét.

A husvétot követő szerdán lefolyt beiratások után a konfirmandusok tanítása vette kezdetét s husvét után való csütörtöktől kezdve egészen az áldozó csütörtök előtti szerdáig tartott.

Áldozócsütörtökön, miután az előző napon délután 2 óraker a konfirmandusok vizsgálja folyt le, a *konfirmációi* ünnepély s az ezt követő vasárnapon az ujonnan konfirmáltak első urvacsorai ünnepélye tartatott meg.

Május 19-én és 20-án tartottuk meg pünkösöd ünnepét.

Szentháromság utáni 18. vasárnapon az aratási hálaünnepet.

„ „ 20. „ templomszentelési ünnepet.

„ „ 24. „ reformátio emlékünnepét.

„ „ 26. „ halottak napját.

Városi egyházgyülekezetünkben összesen 5-ször osztottuk ki az Úr szent vacsoráját és pedig:

Zöldcsütörtökön.

Nagyénteken.

Exaudi vasárnapján (konfirmáltak gyónása).

Szentháromság ünnepén és

Szentháromság utáni II-ik vasárnapon.

Az *ötösbányai* ev. hiveinknek 4-szer tartottunk istentiszteletet.

A *tótajku* gyülekezeti tagok számára minden hó első vasárnapján tartottunk istentiszteletet, továbbá Virágvasárnapján a konfirmáció ünnepélyével kapcsolatosan, Nagypéntek délutánján és a 3 nagy ünnepen.

Úrvacsora osztatott:

Virágvasárnapkor,

Pünkösöd ünnepén,

Október 6-án a szokásos őszi gyónáskor és

Karácsonykor.

Hollópatak leányegyházban november 1-én lett kiosztva az Úrvacsora.

Istentiszteleti ezen jelentésünket ama vágytól égő kérdéssel zárjuk: vajh' mikor fog ismét drága ev. egyházunkban felébredni a rationalistikus befolyások alatt veszendőbe ment mély érzék a szép istentiszteletek s az egyszerűségében annál fenségesebb, lélekemelő egyházi művészet iránt; mikor jut tudatára egyházunk ama megbecsülhetetlen kincsének, mit liturgiai s egyházi énekeiben bir s a mik napjainkban ugyszólván teljesen a feledés romjai alatt vannak eltemetve, mikor fogja templomlátogatóink egy része ismét megkedvelni oly felemelő istentiszteleti énekeinket, a miket még elhaló ajakkal is rebegtek elődeink, mikor éri el egyházunk ismét a lutheri istentiszteletnek ama magasztos eszményét, hogy abban a kedély nyerjen több táplálékot s az énekkarok helyett maga a gyülekezet vegyen tevékeny részt a liturgiában? Az egyházi életet majdnem elnyomó sok kormányzati ügy mellett ezen az egyházi élet mélyébe vágó kérdéseket illeti a legelső hely, mert a legnagyobb s legfontosabb kérdések egyike mindenha az marad: *miként kell az Istent lélekben és igazságban imádni?*

Iskoláink különös tekintettel a vallásoktatásra.

Általánosan elismert tény, hogy korunkban az ifjuságnak oktatása és nevelése felette nagy fontossággal bir.

Mert nem csupán, hogy a létért való küzdelem, a megélhetés, az emberiségnek a szellemi élet minden terén óriási lépésekben való előrehaladása mindinkább alaposabb kiképzését követelik

azoknak. kik e harcot fel akarják venni, — az iskolai nevelésnek van még egy másik, a kor viszonyai szükségelte igen nehéz feladata, ha figyelembe vesszük ama körülményt, hogy ezen a létért való s mind hevesebbé váló küzdelem hány szülőnek teszi lehetetlenné, hogy gyermekeik nevelésének úgy szenteljék magukat, ahogy azt szeretnék s aztán, ha fontolóra vesszük amaz ezer meg ezer káros befolyást, mely a minden iránt fogékony ifjú lelket kivülről éri, eldurvitja, közönségessé teszi. S ha ehhez még hozzá vesszük azt az elvitázhatatlan szomorú jelenséget, hogy oly sok családban és háznál minden másra fektetnek súlyt, csak épen a gyermekek vallásos nevelésére nem s hogy a gyermekek közül nem egy a legcsekélyebb vallási alap és hitismeretek híján jön az iskolába, holott pedig a családi élet legmagasztosabb feladatai egyike az volna, hogy a zsenge szívbe a vallásnak, a hitnek magvát hintse, — ha mindezt figyelembe vesszük, akkor megértjük, miért kell az iskolákban a vallásos nevelésnek oly különösen nagy fontosságot tulajdonítanunk.

Vajha iskoláink mint eddig, úgy a jövőben is ezen kettős szemponttól vezéreltetnék magukat s az oktatás mellett magára a *nevelésre* is különös figyelmet fordítanának, hogy így azután *felkezeseti* jellegükhöz hiven *öntudatos* s hű evangélikus tagokat neveljenek egyházunk számára, akikre ez a Mindenható segítsége mellett jó s rossz napokban egyaránt számíthat s akik ugyanily szeretettel ugyanily hűséggel ragaszkodnak drága hazánkhoz is.

Egyebekben jelentjük a következőket.

Főgimnáziumunkat az 1906—7. év folyamán 376 tanuló kereste fel, még pedig 126 helybeli, 250 idegen. Ág. hitv. ev. volt 115, református 59, más vallású 252.

A polgári leányiskolába 170 növendék iratkozott be, még pedig az I. osztályba 47, a II-ikba 41, a III-ikba 42 s a IV-ikbe 40. Az év végén pedig volt összesen 161 növendék; ebből helybeli 54, idegen 107. Felekezetek szerint számuk a következőképen oszlott meg: ág. hitv. ev. 48, református 9 és más vallású 105.

Elemi népiskolánkban 218 gyermek nyert felvételt és pedig 132 fiú- és 86 leánygyermek. Az iskolai év végéig számuk 213-ra apadt le. Ezek közül az I. osztályba 51, a II-ikba 56, a III-ikba 50, a IV-ikbe 56 gyermek járt. — Helybeli volt 178, idegen 35. Vallásra nézve volt: ág. hitv. ev. 133, református 9, más vallású 71.

Az ifjuság valláserkölcsi nevelésének mélyítését még a téli hónapokon át vasárnaponként a gimnáziumban tartott iskolai istentiszteletek s az egyes gyermekistentiszteletek szolgálták.

Az ág. hitv. ev. középiskolai tanulók, kikhez az állami polgári fiu- és a faipari szakiskola ev. növendékei is csatlakoztak, a lefolyt évben 2-szer járultak az *Ur asztalához*.

A helybeli *állami tanítóképzőintézetben* gyülekezetünk lelkésze végezte a vallásoktatást és gondoskodott arról, hogy a növendékek szakmájukba vágó minden kántori teendőben is gyakorlatot szerezhessenek.

A lefolyt évben mind a 4 évfolyamban összesen 40 ág. hitv. ev. és ref. növendék volt.

A helybeli *áll. polgári fiu- és faipari szakiskolában* az első félévben Jancusko László segédlelkész, a másodikban pedig a gyülekezet lelkésze végezte a hitoktatói teendőket. Az előbbi intézetet 40, az utóbbit pedig 11 protestáns növendék látogatta.

Hollópatak és *Illésfalu* leányegyházainkban az ottani levita tanítók gondozták és részesítették valláserkölcsi nevelésben az iskolakötelezetteket, valamint az ismétlőiskola gyermekeit.

Ötösbánya és *Iglóhuta* szórványokban 1—2 hetenként látták el a vallásoktatást lelkész és segédlelkész felváltva. Első helyen 9, utóbbin pedig 13 gyermek vett részt ezen hittani órákban.

*Szepessümege*n Kézsmárszky Gyula illésfalvi levita-tanító vezette be nagy buzgalommal s lelkiismerettel a gyermekeket a hit ismereteibe. E helyt 12 iskolaköteles ev. gyermek volt.

Végül még megemlékezünk a *konfirmációi oktatásról* is, melynek fontosságát s nagy jelentőségét, mint a vallásoktatását egyáltalában, nem lehet eléggé hangsúlyozni.

Mint mindenkor, úgy a lefolyt évben is a lelkész végezte ezen oktatást. A konfirmándusok számát évkönyvünknek egy más, az egyház népmozgalmát tárgyaló fejezetében közöljük.

A leányegyházakban oly módon készítették elő a konfirmandusok, hogy a szükséges oktatást e téren is a tanítók végezték a lelkész utmutatása szerint — kivéve Iglóhutát, Ötösbányát és Szepessümeget, a hol maga a lelkész látta el az ez irányu teendőket a rendes vallástani órák keretén belül.

Adományok. Gyűjtések. Iratterjesztés.

A legnagyobb köszönet és hála érzetével kell megemlékeznünk mindjárt e fejezet elején ama nemes szívü adományokról, melyekben egyházközségünk az elmúlt évben részesült. Ezek pedig a Borbély szül. Klein Etelka urnó által alapított tanulmányi alap, özv. dr. Münnich Aurélné szül. Szesztina Ilona urnó által polgári leányiskolánk javára tett alapítványa és néh. Posewitz Ottiliának nemesszívü hagyománya, melylyel is helyi diakonissza és lelkészözvegy és árva alapunkat gazdagította.

Nevük, mint olyanoké, kik ily nagyszerü és mindenkép méltó kifejezését adták szülöi, gyermeki s az egyházhoz való szeretetöknek, még sok időn áldóán fog említettni körünkben.

Egyéb adakozásról a következőkben számolunk be :

I. *A diakonissza-alap* javára a következő adományok folytak be :

1. *Ujévi üdvözletek* megváltása címén adakoztak a következő urak és urnök : Guhr Márton, Prantner Thekla 10—10, dr. Walser Gyula 8, Széll Árpád, Széll László, Köhler Gizella 5—5, Lehoczky Jenő, Seltenreich Hugó 3—3 és Márton Károly 2 K.-át.

2. *Koszorúmegváltás* címén adakoztak : néh. Hoffmann Augusztá elhunytá alkalmából a mélyen gyászoló anyá *Senger Augusta* 50 és *Prantner Thekla* 20 K.-t, *Klein Anna* szül. *Alex* halála alkalmából a hozzátartozók 10 K.-t. Néhai *Thern Sándor* halála alkalmából a *gyászoló család* 40, *Thern Gusztáv*, dr. *Kesső* és *Szladek Aranka* 10—10 K.-t. Örök hónapba tért barátónjüök, *Scholtz Valéria* emlékére a *hü társnök* 30 K.-t. Néhai dr. *Neubauer Lajos* elhunytá alkalmából a *gyászoló özvegy* 30 s özv. *Schwarz Lajosné* 20 K.-t. Szeretett rokonuknak néh. *Bogsch Gizella k. a.-nak* az életből való korai elköltözése emlékére *Böhmisch Matild*, *Klein Emilia* és *Krompaszky Laura* 50 K.-t. Az üdv hónapba költözött kedveseik emlékére *Buscho András és neje, özv. Klug Eszter* és özv. *Flütsch Emma* 10—10 K.-t. Végül megemlítjüök ama 41 K.-át kitevő nemes adományt, melyet néh. *Széll László* hagyományozott végakaratóban alapunknak s a mit a gyászoló család ahhoz el is juttatott.

Adományok különféle célokra befolytak : A *pagánymissio* céljára *Ritter Sándortól* 1 és N. N.-tól 4 K. Egyházközségünk *szegényei* számára az év végén két, magát megnevezni nem akaró, 2—2 K.-t adományozott.

Az Isten oly sokféle s kegyelmes megsegítésének emlékére *Schmidt Amália* szül. *Scholcz* és *Czehula Mária* szül. *Stefkó ollárgyertyákat* adományoztak templomunknak.

Körözött *gyűjtővek* útján a következő adományok folytak be: *Richwald* leányegyház számára Bártfa anyaegyházhoz 44·60 K. *Szilinyia* (Arad m.) részére 22 K. *Batizfalu* részére toronyépítés céljára 20·50 K. A *Torzán* felállítandó *Konfirmandusok-Olthona* részére 12 K. *Nagybánya* részére templom építésre 19·40 K. *Ungvár* és *Salgótarján* részére 9, illetőleg 7 K.

Ezenkívül az egyháztagok a *szegény, elhagyatott gyermekek megmentésére alakult liga* részére 16·87, a Kézsmárkon felállítandó *Thököly szobor* javára pedig 71 K-t gyűjtöttek.

A *pogánymissio* javára rendezett *házigyűjtés* 28·05 K-t eredményezett.

Illésfalu leányegyházunk *templomépítés* céljára az *esperességi gyámintézet* részéről 100, egy Amerikában lakó egyháztagnak *Strauch István* részéről 15 K-nyi adományban részesült, ugyszintén *Hollóputak* is az *esperességi gyámintézettől* 25 K-nyi segílyt kapott.

Mint a „Magyar evangélikus gyámintézet“ főkegyelete egyházközségünk a 480·85 K-t kitévő tekintélyes összeget gyűjtötte össze s a maga részéről a rendelkezésére maradt 119·29 K-t különféle jótékony intézetnek osztotta szét.

Iskoláinkon s az általuk gyakorolt jótéteményekről szóló jelentést az értesítők alapján a következőkben adjuk:

Főgimnáziumunkban ösztöndíj céljára adakoztak: a XVI. szepesi városok takarékpénztára 60, az iglói takaré- és hitelintézet 40 K-t.

Jutalomkönyvek beszerzésére az egyes adakozók részéről összesen 57 K. folyt be.

A közös gyűjtésből 172 K. jutott gimnáziumunknak. Tápintézet-i díj címén 832, tandíj címén pedig 976 K. engedtetett el. Ösztöndíjakra 1424, jutalmakra és más kitüntetésekre pedig 400 K. fordított.

Az elemi és polgári leányiskolában összesen 42 tanuló részesült 453 K-nyi összeget kitevő tandíj-elengedésben.

Az iglói takaré- és hitelintézet, ugyszintén a *XVI. szepesi város takarékpénztára* taneszközök beszerzése céljából 60—60 K-t adományozott az elemi és polgári leányiskolának.

Iratterjesztés címén felemlitendő, hogy a „Friedensbote“-ra 35-en fizettek elő, ugyszintén járatták egyes családok az „Ev. Családi Lapok“-at és az „Ev. Glocken“ című népies egyházi lapot. A „Gotthold“ naptárból 77, a „Tranoscius“ naptárból pedig a leány-egyházak tagjai között 50 példány fogyott el.

A leányegyházak iskolába járó gyermekei s ezek szülői között jó, népszerűen írott, vallásos tartalmu iratok osztattak szét.

A gyülekezet vagyoni állapota 1907-iki évben.

A gyülekezeti tagok tájékoztatására szolgáljon a következő, az egyház számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság által szerkesztett s a gyülekezet által elfogadott jelentés:

Tekintetes és Nagytiszteletű Egyháztanács!

Tekintetes és Nagytiszteletű Egyházközség!

Az iglói ág. hitv. ev. egyházközség számadásait felülvizsgáló bizottság alulírott tagjai az egyházközség 1907. évi zárszámadásait megvizsgálván, van szerencsénk a tekintetes és nagytiszteletű egyháztanácsnak és az egyházközségi közgyűlésnek működésünk eredményéről a következő jelentést betérjeszteni.

Az egyházközség pénztárosa által összeállított számadást az 1907. évről lelkiismeretesen megvizsgáltuk, a mellékletekkel gondosan összehasonlítottuk, az egyházközség ingó vagyonát képező érték-papirokat, kötvényeket és takarékpénztári betétkönyveket pontosan leltároztuk és az egyházközség számadásainak helyességéről minden tekintetben meggyőződünk.

I. Az egyházközség 1907. évi összes bevétele

101.343·87 K, a kiadás pedig

106.278·46 K volt,

a felmerült hiány tehát 4934·59 K.

A számadás szerint esik ezen összegekből:

a) az egyházközségre s az elemi

nép és polgári leányiskolára 36.908·87 K bevétel és

38.782·40 K kiadás,

a hiány tehát 1.873·53 K.

δ) a főgimnáziumnál van.....	64.435'00 K bevétel és
	67.496'06 K kiadás,
	<hr/>
a hiány tehát itt	3.061'06 K.

Az egyházközség háztartásában felmerült hiányt az elemi nép- és polgári leányiskolánál a tanítóknak az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében megszavazott korpótlékemelés és a fizetés rendezése okozta. Minthogy a polgári leányiskola növendékei által fizetett tandíj pénz a folyó tanévtől kezdve már egészen az egyház pénztárába folyt be és az egyház a mindinkább növekedő iskolai kiadások fedezésére az Igló városától évenként iskolai célokra engedélyezett segélynek 3000 koronával való fölemeléséért folyamodik, e kiadások a jövőre nézve e címen remélhetőleg fedezetet találnak.

A gimnáziumnál feltüntetett hiányt a beszerzett kőszén rendkívüli nagy ára, a tanári fizetéseknél beállott magasabb pótlékok és a nyugdíjintézeti illetékek okozták. A hiány beszüntetésére az egyházközség a várostól eddig élvezett fűtési általánynak 2000 koronával való fölemelését kérelmezte, mely újabb segélyből, valamint a folyó tanévtől kezdve megállapított magasabb tandíjpénzekből a szükséges fedezetet várja.

II. Az egyházközség összes ingó vagyona az 1907. év végén a következő volt:

Törzsvagyon:

a) Az egyházi és iskolai alap

állománya	389.675'61 K,
a pénztári maradvány volt.....	1282'49 „
és a kamathátralék.....	359'78 „
vagyis összesen	<hr/> 391.317'88 K,
mely az előző évi számadásban	
kimutatott	<hr/> 395.572'47 K-val szemben
	4.254'59 K. csökkenést mutat fel.

E végösszegben egy ingatlan eladásából befolyt 820 K és az év folyamán törlesztett 140 K mult évi kamathátralék-különbözet levonással fenmaradó tényleges 680 K vagyongyarapodás összege már befoglaltatik.

δ) a tápintézeti alap állománya	21.582'84 K,
melynél az 1906. évi	<hr/> 20.907'55 „
állományhoz képest.....	675'29 K gyarapodás van.

Alapítványok:

a) Az elemi nép- és polgári leányiskola és a gimnázium ösztöndíj alapítványainak állománya	47.704.75 K.
b) A külön kezelt különféle alapok összes állománya az 1907. év végén	192.970.23 K volt.
Az alapítványok összege az 1907. év végén	240.674.98 K volt,
az 1906. év végén pedig	<u>220.319.73 K,</u>
a gyarapodás tehát	20.355.25 K,

melyet egyes alapoknak a tőkéhez csatolt kamatain kívül leginkább Borbély Lajosné szül. Klein Etelka 15.000 koronás alapítványa, özv. dr. Münnich Aurélné 500 koronás alapítványa és néh. Posewitz Ottilia 1000 koronás diakonissza-alap és 600 koronás lelkeszi özvegy-alap hagyománya eredményezett.

c) A gimnáziumi kölcsönalap és kölcsöntörlesztési alap 1907. évi állománya	29.384.70 K
1906. „ „	<u>33.032.04 K volt,</u>
a csökkenés tehát	3.647.34 K.

Az egyházközség egész ingó vagyona a gimnáziumi kölcsönalap és kölcsöntörlesztési alap nélkül az 1907. év végén tényleg 653.575.70 K volt, az 1906. évi 636.799.75 K-val szemben tehát a gyarapodás 16.775.95 K.

Minthogy a számvizsgáló bizottság arról győződött meg, hogy Langsfeld Géza pénztáros a egyházközség számadásait a legnagyobb lelkiismeretességgel és teljes pontossággal vezeti, azzal a tiszteletteljes kérelemmel járunk a tekintetes és nagytiszteletű egyháztanács elé, méltoztassék a pénztárosnak ügybuzgó fáradozásáért köszönetet és elismerést szavazni és részére az egyházközségi közgyűlésnél az 1907. évre szóló felmentvényt javaslatba hozni.

Igló, 1908. március 26-án.

Kiváló tisztelettel

az egyházközség közgyűléséből kiküldött számvizsgáló-bizottság

Dobó Adolf s. k.
jegyző.

Dr. Walser Gyula s. k.
lelkész, elnök.

Münnich Kálmán s. k.

Fischer Miklós s. k.

Philipp János s. k.

Melczér Ágost s. k.

Népmozgalom 1907-ben.

A népmozgalom terén a következő adatokat közölhetjük:

I. *Született és kereszteltetett* összesen 50 (68) gyermek m. p.: 21 (35) fiu és 29 (33) leánygyermek.

Iglóra esik 31 (43), Illésfalvára 9 (6), Hollópatakra 1 (1), Ötösbányára 4 (4), Iglóhutára 4 (2), Márkusfalvára 1 (2).

II. Az anyaegyházban összesen 22 (27) gyermek konfirmáltatott m. p. 15 (14) fiu és 7 (13) leány.

III. *Hirdettetett* 22 (13) pár; ezek közül 21 (12) Iglón *esketetett* m. p. 8 (7) tisztán ág. hitv. ev. pár és 13 (5) vegyes pár. A vegyes párok esketésénél nálunk 3 esetben a vőlegény volt református, 9 (4) esetben a vőlegény, 1 (1) esetben a menyasszony volt róm. kath. vallású.

Templomunkban kötött 13 (5) vegyesházasságnál 6 (3) esetben egyházunk *javára* történt megegyezés a házaspárok között gyermekük vallásfelekezeti illetőségük tekintetében. Az illetékes anyakönyvi hivatalok értesítése szerint sajnos az a hivatalos értesítés érkezett lelkészi hivatalunkhoz, hogy 2 (3) esetben egyházunk kárára kötettek vegyesházasságok a gyermekek vallási nevelését illetőleg m. p. mind a 2 eset Iglóra esik.

IV. *Mcghall* és örök nyugalomra helyeztetett összesen 45 (39) személy, m. p. 17 (24) finemü és 28 (15) nőnemü személy.

Iglóra esik 37 (26), Illésfalvára 4 (5), Hollópatakra 1 (2) Iglóhutára 2 (4), Márkusfalvára 1.

V. *Szent Urvacsorát vett* összesen 648 (697) communicáns m. p. 258 (294) anyaegyház községbeli és 390 (403) leányegyházbeli.

Az anyaegyház községre esik 72 (149) férfit és 186 (145) nő.

A leányegyház községekre esik 170 (155) férfi és 220 (195) nő.

Betegágyaknál 13 (5) esetben osztatott ki az UrvacSORA.

VI. Az elmúlt évben *egyházunkba tért* 1, egyházunkból *kilépett* 2 személy.

VII. Az egyházközségbe következő *uj tagok vétettek föl*: Gömöri Károly, Molnár Árpád, Schmidt Károly, Franck Albert, Perkl Jakab, Fischer Jakab, Kereszturi Lajos, Thinschmidt Rezső,

Jung Antal, Frank Mátyás, Übelauer Mihály, Dittmár Ferencz, Soós Antal, Bogsch Arthur, Cornides Károly, Peschkó Emil, Grexa János, Simonyi Győző, Gömöri János, Pur Lajos, Ruffinyi Aladár, Klein Gáspár.

Ülőhelyet a templomban vettek: Podolinszky Paula, Börkei Adél, Gerlach Anna, Mayer Elza, Dulovits Vilma, Dörner Hermina, Bogsch Erzsébet, Róth Ida, Kühbächer Károly, Jantner Oszkár.

Az egyházközség kormányzata.

Verwaltung der Gemeinde.

I. Az egyházközségi előjáróság — Gemeindepräsidium :

Egyházközségi felügyelő — Kircheninspektor: Topscher György kir. tanácsos.

Lelkész — Pfarrer: Dr. Walser Gyula.

II. Lelkészi hivatal — Das Pfarramt :

Lelkész — Pfarrer: Dr. Walser Gyula.

Segédlelkész — Hilfsgeistlicher: Jancsuskó László, utána Fábry Viktor.

III. Egyházközségi iskolák vezetősége — Leitung der Gemeinde-Schulen :

Iskolai és gimnáziumi felügyelő — Schul und Gymnasial-Inspektor: Münnich Kálmán bányatanácsos.

Főgimnáziumi igazgató — Rektor des Obergymnasiums: Fischer Miklós.

Nép- és polg. leányiskolai igazgató — Direktor der Volks- und Mädchenbürgerschule: Dobó Adolf.

IV. Egyházközségi tisztviselők — Gemeinde Funktionäre :

Jegyzők — Schriftführer: Thern László és Kintzler Árpád.

Egyházközségi pénztáros — Gemeindegassier: Langsfeld Géza.

Egyházközségi ügyész — Gemeindefiskal: Soós László.

Áz egyházközség építési felügyelője — Gemeindebauinspektor: Gréb Géza.

Az egyháztanács — Das Presbyterium :

Az egyháztanács tagjai — Mitglieder des Presbyteriums sind :

1. Hivatalból — Von Amtswegen :

Egyházközségi felügyelő — Kircheninspektor: Topscher György.

Lelkész — Pfarerr: Dr. Walser Gyula.

Iskolai felügyelő — Schulinspektor: Münnich Kálmán.

Gimnáziumi igazgató — Gymnasialrektor: Fischer Miklós.

Nép- és polg. leányiskolai igazgató — Direktor der Volks- und Mädchenschule: Dobó Adolf.

Két jegyző — Die beiden Schriftführer: Thern László és Kintzler Árpád.

Egyházi pénztáros — Gemeindegassier: Langsfeld Géza.

Egyházközségi ügyész — Gemeindefiskal: Soós László.

Az egyházközség építési felügyelője — Gemeindebauinspektor: Gréb Géza.

2. Választott tagok — Gewählte Mitglieder :

Bartsch Gusztáv, Bogsch Lajos, Danielisz Lajos, Fest Ottó, Fleischer Lajos, Folgens Kornél, Gotthard Albert, Guhr Márton, Jantner Armand, Kertscher Ede, Klug Ottó, Lehoczky Jenő, Lingsch Gusztáv, dr. Neubauer Lajos †, Pákh Károly, Philipp János, Putsch Tóbiás, Reich Róbert, Ritter Sándor, Róth Márton, Széll László †, Széll Ödön, Thern Gusztáv, Ujlaki Jenő, Windt Imre, Kraicz Károly, Nosz Lajos, Seltenreich Hugó.

Előléptek — Vorgerückt : Langsfeld Kálmán, Marton Károly, Frenda Gyula, dr. Wieland Aladár.

Gimnáziumi iskolatanács. — Der Schulrath des Gymnasiums :

Az iskolatanács tagjai az 1906—7-iki évben a következők voltak — Mitglieder des Schulrathes waren im Schuljahre 1906—7 die folgenden :

1. Hivatalból — Von Amtswegen :

Gimnáziumi felügyelő — Gymnasial-Inspektor: Münnich Kálmán.

Egyházközségi felügyelő — Gemeindegassier: Topscher György.

Lelkész — Pfarerr: Dr. Walser Gyula.

III.

2. Választott tagok — Gewählte Mitglieder: Bartsch Gusztáv, Fest Ottó, Folgens Kornél, Gotthard Albert, Guhr Márton, Klug Ottó, Langsfeld Géza, Lehoczky Jenő, Dr. Neubauer Lajos †, Pákh Károly, Soós László, Széll László †, Széll Ödön, Ujlaki Jenő, Windt Imre.

3. A nép- és polgári leányiskola igazgatója — Direktor der Volks- und Mädchenbürgerschule: Dobó Adolf.

4. A gimnázium igazgatója és tanári testülete — Der Direktor und Professorenkörper des Gymnasiums.

A nép- és polgári leányiskola iskolaszéke — Der Schulstuhl der Volks- und Mädchenbürgerschule:

Az iskolaszék tagjai az 1906—7-ik tanévben a következők voltak — Mitglieder des Schulstuhls waren im Schuljahre 1906—7 die folgenden:

1. Hivatalból — Von Amtswegen: Münnich Kálmán iskola-felügyelő — Schulinspektor, Dr. Walser Gyula lelkész — Pfarrer, Topscher György egyházközségi felügyelő — Gemeindeinspektor.

2. Választott tagok — gewählte Mitglieder: Bartsch Gusztáv, Fest Ottó, Folgens Kornél, Gotthard Albert, Klug Ottó, Lehoczky Jenő, Dr. Neubauer Lajos †, Pákh Károly, Széll Ödön, Ujlaki Jenő.

3. A főgimnázium igazgatója — Der Rektor des Obergymnasiums: Fischer Miklós.

4. A nép- és polg. leányiskola tanítótestületének összes tagjai — Sämtliche Glieder des Lehrkörpers der Volks- und Mädchenbürgerschule.

A főgimnázium fegyelmi bizottsága az 1906—7-iki évben — Die Disciplinar-Kommission des Obergymnasiums im Schuljahre 1906 7.

1. Hivatalból — Von Amtswegen: Münnich Kálmán a bizottság elnöke — Präses der Kommission. Topscher György, egyházközségi felügyelő — Gemeindeinspektor. Soós László egyházi ügyész — Gemeindefiskal.

2. Választott tagok — Gewählte Mitglieder: Fest Ottó, Gotthard Albert, Klug Ottó, Pákh Károly, Ujlaki Jenő.

Az egyházközségi számadásokat vizsgáló bizottság. — Die Kommission für Revision der Gemeinderechnungen:

Dr. Walser Gyula lelkész, a bizottság elnöke — Pfarrer und Präses der Kommission. Münnich Kálmán, iskolafelügyelő —

IV.

Schulinspektor. Fischer Miklós, főgimnáziumi igazgató — Rektor des Obergymnasiums. Dobó Adolf, a nép- és polg. leányiskola igazgatója — Direktor der Volks- und Mädchenbürgerschule. Gott-hard Albert, Melczer Ágoston, Trompler János, Széll László †, Soós László, Philipp János.

Az alumneumi számadások átvizsgálására kiküldött bizottság a kö-vetkező tagokból állott — Die zur Alumnealrechnung des Gym-nasiums entsendete Kommission bestand aus folgenden:

A főgimnázium igazgatója — Rektor des Obergymnasiums: Fischer Miklós. Guhr Márton, Róth Márton, Thern László, Folgens Kornél, Langsfeld Géza.

A nép- és polg. leányiskola számadásainak átvizsgálására kikül-dött bizottság tagjai voltak — Die zur Überprüfung der Kassen und Lehrmittel der Volks- und Mädchenbürgerschule entsendete Kommission bestand:

1. Az iskolaszék részéről — Von Seiten des Schulstuhles: Lehoczky Jenő, Széll Ödön.

2. A tantestület összes tagjai — Der Lehrkörper.

A hollópataki filiában a gondnoki tisztséget Rozlosnik Mihály, Illésfalván pedig Husz György tölti be.

In der Filie Hollópatak bekleidet das Curatoramt Rozlosnik Mihály, in der Filie Illésfalva Husz György.

Az 1906. évi értesítő nyomtatási költségeinek fedezésére a következő adományok folytak be, amelyeket egyházközségi határozat értelmében ezennel köszönettel nyugtázzunk.

Zur Deckung der mit der Drucklegung des Berichtes vom Jahre 1906 verbundenen Kosten flossen folgende Spenden ein, die wir im Sinne des Gemeindebeschlusses hiemit dankend quittieren.

	K		K
Topscher György	3.—	Berzeviczy Béla	1.—
Münnich Kálmán	3.—	Hoch Ferenc	1.—
Dr. Walser Gyula	3.—	Guhr Márton	2.—
Pákh Károly	2.—	Róth Márton	2.—

	K
Nikházi Frigyes.....	1.—
Stromp József.....	1.—
Kiss Albert.....	1.—
Dr. Bruckner Győző.....	1.—
Fischer Miklós.....	2.—
Lingsch Gusztáv.....	1.—
Thern Gusztáv.....	1.—
Ritter Sándor.....	1.—
Windt Imre.....	2.—
Jantner Armand.....	2.—
Fest Ottó.....	2.—
Nosz Lajos.....	2.—
Széll Ödön.....	2.—
Ujlaki Jenő.....	3.—
Bogsch Lajos.....	2.—
Dobó Adolf.....	2.—
Seltenreich Hugó.....	1.—
Putsch Tóbiás.....	1.—
Trompler János.....	1.—
Philipp János.....	2.—
Kertscher Éde.....	1.—
Klug Nándor.....	2.—
Lehoczky Jenő.....	1.—
Fleischer Lajos.....	1.—
Danielisz Lajos.....	1.—
Folgens Kornel.....	2.—
Klug Ottó.....	2.—
Széll László.....	1.—
Reich Róbert.....	1.—
Róth Lajos.....	1.—
Szontagh Géza.....	3.—
Koromzay György.....	5.—
Schlesinger Ágost.....	1.—
Harsányi János.....	1.—
Haltenberger Rezsőné.....	1.—
Kuntz Ödön.....	1.—
Justh Oszkár.....	1.—
Gothard Albert.....	1.—
Beck Lajos.....	1.—
Skultéty Ede.....	2.—
Wagner László.....	1.—
Papp Lajos.....	1.—
Langsfeld Géza.....	2.—
Glósz Eugénia.....	1.—

	K
Heyszl Ilona.....	2.—
Buzás Ferencz.....	1.—
Heitsch János.....	1.—
Jantner Aurél.....	2.—
Dörner Gyula.....	1.—
Kövi Imre.....	2.—
Prantner Thekla.....	2.—
Schermann Samu.....	1.—
Danielisz Károly.....	1.—
Hajts Béla.....	1.—
Barna Árpád.....	1.—
Özv. Scholtz Vilmosné.....	1.—
Schmidt Józsefné.....	1.—
Bacsányi Józsefné.....	1.—
Pfeiler Samu.....	1.—
Matolcsi János.....	1.—
Antal Samu.....	2.—
Reich György.....	1.—
Alpár Sarolta.....	1.—
Gömöri Sándor.....	1.—
Kersnyák Lajos.....	1.—
Nádlér Gyula.....	1.—
Parlagi János.....	—
Brichze Tivadar.....	1.—
Frank Albert.....	1.—
Dr. Simenszky Sándor.....	1.—
Késmárszky Gyuláné.....	1.—
Maurer Mária.....	—,60
Orlovsky Emilia.....	—,60
Puchert Anna.....	1.—
Börmisch Matild.....	2.—
Bauer Ferenczné.....	1.—
Kubányi András.....	1.—
Thern Kálmán.....	1.—
Gömöri Nándor.....	1.—
Kleesz János.....	1.—
Máhr Edéné.....	1.—
Launer János.....	1.—
Özv. Bobory Imréné.....	1.—
Stojanov Ida.....	1.—
Domby Emma.....	1.—
Windt Auguszta.....	1.—
Scherffel Auguszta.....	1.—
Özv. Kalmár B.-né.....	1.—

	K
Haáz Sándor	1.—
Perkl Jakab80
Paksy János	1.—
Dr. Thern Sándor	1.—
Fest Aladár	2.—
Schwartz Berta	1.—
Zimann Jánosné	1.—
Lux Józsefné	1.—
Klein Nándorné	1.—
Berg Sándor	1.—
Kübächer Károly	1.—
Kálix Gyula	1.—
Hornicsek Nándorné	1.—
Neszl Rozália	— .60
Dittmar Ferencz	1.—
Fábry Zsuzsanna	— .60
Fábry Lajosné	1.—
Kubinyi Mária	1.—
Paulinyi Pál	— .60
Rokfalusy Mihály	— .60
Kintzler Árpád	1.—
Gerlach Henrik	1.—
Marcsek Andor	2.—
Pitze János	1.—
Nauer Róbert	1.—
Jancsó János	1.—
Brokloff János	— .40
Müller Károly	1.—
Langsfeld Kálmán	2.—
Dr. Marschalkó Elemér	2.—
Scherffel Aladár	1.—
Róth János	— .—
Dajka András	— .50
Wildner Mária	— .40
Deischl Amália	— .—
Schelle János	1.—
Marton Károly	1.—
Jermy Róza	— .60
Bartholy István	— .60
Buscho Zsuzsanna	— .60
Záhorszky Györgyné	— .60
Özv. Bukofcsán J.-né	— .60
Barányi Ilona	— .—
Ifj. Stollmann József	— .60

	K
Bogsch László	1.—
Kovatsik Anna	— .60
Ujházy Julia	— .50
Kún Károly	— .—
Özv. Thern Emilia	1.—
Szépréthy Vilma	1.—
Fábry Jánosné	2.—
Weszter Arthur	— .—
Hayde Lajos	1.—
Krompaszky Emilné	1.—
Lingsch Gyula	1.—
Strauch Emilia	1.—
Lesznyák L.	1.—
Francz Amália	1.—
Értékes Sándor	— .60
Reiter Károly	— .60
Zwiebel Mihály	— .60
Kühbächer Sándor	1.—
Podolinszky Lajosné	— .80
Fiedler Lajosné	— .60
Leskofszky Károlyné	1.—
Fábry János	— .60
Lechnitzky Zsigmond	1.—
Lingsch Béla	1.—
Lázár Frigyes	— .60
Lingsch Géza	1.—
Scherffel Emma	— .—
Alex Lajos	1.—
Széll Lajos	— .50
Greschik Ida	1.—
Fábry Ede	1.—
Özv. Payer Jenőné	1.—
Bicanic Lászlóné	1.—
Róth Erzsébet	— .60
Hámos Vincze	1.—
Hunfalvy Mátyás	— .—
Antal Hermin	1.—
Senger Endréné	2.—
Klug Mária	1.—
Schmör Elvira	— .—
Schwartz Emilia	3.—
Förster Sándor	1.—
Vanek Amália	2.—
Posewitz Arthur	1.—

	K
Posewitz Gyula	1.—
Özv. Buzás Lajosné	1.—
Paradofszky Ferenczné	1.—
Karoliny Mihályné	—.—
Kubaskó János	—.—
Kregczy Tiboldné	1.—
Dr. Széll Gyula	2.—
Özv. Mayer Ágostné	1.—
Papp Ede	—.—
Sztrelko Károly	1.—
Soltz Ilona	1.—
Berreck Gabriella	1.—
Neubauer Vilma	1.—
Koreny Emma	—60
Povetz Károly	—30
Lorenz Károlyné	2.—
Leschinszky Emma	1.—
Windt Klotild	1.—
Sohlmann Jánosné	—60
Klug L.	1.—
Páczy Laura	1.—
Marczy János	1.—
Marczy Ede	—60
Fischer Károly	—50
Sohlmann Zsuzsanna	—.—
Bojtos Zsuzsanna	—.—
Strelko Johanna	—.—
Melzer Imre	—.—
Dörner Gyula	2.—
Koska Samu	—60
Krompaszky Samu	1.—
Schlosser Amália	—60
Marczy Károly	—.—
Kaintz Lujza	—60
Holmok Irma	1.—
Kuzma Johanna	—20
Krajnyák Márton	1.—
Rzuchowszky Zsuzsanna	1.—
Szepesi Gusztáv	1.—
Stollmann József	1.—
Kuchar Julianna	1.—
Goldbecher Mihály	—60
Schulek József	—.—
Várady Antal	—60

	K
Mikolay Forberger	—.—
Sóska József	—60
Jochmann József	1.—
Özv. Thern Adolfné	1.—
Barsy Pál	—.—
Lesch János	—.—
Mathern Lujza	—60
Sima Péterné	—60
Hudák János	—40
Scholz Adolf	—10
Toman Ottó	—40
Frisz Zsuzsanna	—30
Hoering és Fischer	1.—
Merényi Mária	—40
Müller Károly	—50
Dulovits Tivadarné	—60
Breuer Mária	—60
Palmzmann Samu	—50
Menyhért Mária	—50
Pildner Ottó	1.—
Forberger Helén	1.—
Schuszter	—60
Heutsch János	1.—
Thurzó Samu	1.—
Fejesy Rezső	—60
Varga Mátyás	—50
Ponevác Gyula	1.—
Jancusko Ádám	—.—
Pilat Emília	1.—
Halmi János	1.—
Halmi Hamrák Mátyás	—50
Piger Márton	1.—
Revolla József	—.—
Hybbján Terézia	—60
Tirschler Irma	1.—
Buchalla Gusztáv	1.—
Schmidt Lajos	1.—
Mikler Sándor	—60
Molnár Géza	—.—
Juházy József	—40
Cornides Károly	—40
Özv. Lipták Jánosné	1.—
Özv. Börkeyné	—40
Klein Frigyes	1.—

K

Thurzó János.....	1.—
Jochmann Gusztáv ...	1.—
Janthó Béla	—.
Koska János	— .40
Dr. Posewitz Samu ...	1.—
Kobelt Paula	— .40
Lindtner Jánosné	—.
Lázár A.	— .50
Weisz Árpád	1.—
Thern László	2.—
Kövér József	—.
Fabiny Sándorné	1.—
Polsch Károly.....	— .50
Özv. Langsfeld Otilia	1.—
Thinschmidt R.	1.—
Molnár Árpád.....	1.—
Korpács Károly	—.
Lux János	— .40
Mikler Márton	— .20
Pajor Ferencné	— .40
Forberger Árpád	1.—
Kubizko Mária	— .40
Petrik Károly	—.
Szontágh Thekla	— .40
Hrdkó János	1.40
Klein Mária	—.
Juházi Zsuzsanna	—.
Névtelen	2.—

K

Deményfalvi János	—.
Pösch Pál	1.—
Kühbächer M.....	1.—
Reich Róbert	—.
Ponevács Sebestyén	—.
Schwarz Vilma	1.—
Fischer Samu.....	—.
Münnich Julia.....	1.—
Özv. Máriássy Ferencné	5.—
Gruber Károlyné.....	1.—
Marczy Károly	— .60
Barányi Albert.....	4.—
Hönsch Árpád	5.—
Ujházy Lajos.....	2.—
Dr. Stachovszky A.-né	2.—
Ruffinyi Aladár	1.—
Dycsek Károlyné	1.—
Lovay Ferenc.....	1.—
Jánosik Pál.....	1.—
Klein Gáspár	1.—
Pfaff Mártonné	—.
Lehr Emma	—.
Scholtz Lajos.....	1.—
Wéber Béláné	—.
Simon Istvánné	2.—

Összesen: 317 30

Verehrte Gemeindeglieder!

Am Beginn eines Berichtes über das Leben einer Kirchengemeinde im Laufe eines verflossenen Jahres gebührt wohl das erste Wort des Dankes Dem, der uns in Seinem ewigem Worte verheissen hat: „Ich bin bei euch alle Tage bis an der Welt Ende.“

Seine Gnadenführungen haben wir auch im verflossenen Jahre 1907 dankbar empfunden und seinen Segen in der stillen gesegneten Arbeit, mit der jeder an seinem Platze das Beste der Gemeinde suchte.

Und gerade auf diese Treue im Kleinen kommt es ja an; das Mass unserer Kräfte ist beschränkt und es vermag wohl niemand alles zu leisten, aber erfüllt jedes der Glieder seinen eigensten Beruf, dann wird wohl das Ganze, in dessen Dienste sie stehen, am besten gefördert.

Dem erhabenen doppelten Ziele gemäss, welches unsere Kirchengemeinde seit jeher sich vorgesteckt, nämlich das zeitige Wohl und das ewige Heil ihrer Glieder zu fördern, dass sie wachsen an dem Einen, der das Haupt ist: Jesus Christus, dass sie immer reicher werden an christlicher Erkenntniss und immer tiefer gegründet im christlichen Glauben um sodann auf dem Altar vaterländischer Kultur nach besten Kräften mitzuopfern, war auch unsere Gemeindearbeit eine doppelte, in Kirche und Schule. Und ist auch über dieselbe nichts Ausserordentliches zu berichten, so gereicht es mir doch zur Freude, verzeichnen zu dürfen: Es gieng ohne besondere Störungen durch Gottes Gnade unsere Arbeit glücklich vor sich.

Und das will gerade in unseren Tagen nicht eben wenig sagen, in diesen Tagen, in denen gerade in unserem teuren Vaterlande so manche reaktionären Mächte, Mächte, die das teure, mit Kampf und Blut errungene Gut der Glaubens- und Gewissensfreiheit gefährden, ihre Triumphe feiern und in denen unsere Kirche

so manche Kränkung, so manche Zurücksetzungen erfährt, in denen ihr besonders auf schulischem Gebiete die Existenz ohne Gefährdung ihrer Autonomie immer schwerer gemacht wird.

An solchen Existenzsorgen hates auch im verflossenen Jahre im Leben unserer Kirchengemeinde nicht gefehlt und von ihnen bewogen hat sie sich an die bekannte Munificenz unserer Stadtcommune mit der gerechten Bitte gewendet, selbe wolle in Anerkennung der grossen kulturellen Verdienste der Schulen unserer Gemeinde um die ganze Einwohnerschaft ohne Unterschied der Konfession, ihre zu Schulzwecken bisher gegebene Subvention erhöhen.

Als erfreuliches Ergebniss des verflossenen Jahres kann den verehrten Gemeindegliedern mitgeteilt werden, dass unser mit vieler Mühe auf Grund der Synodalgesezte verfasstes neues Gemeindestatut sammt dem auf die Elementar- und die Mädchenschule sich beziehenden Teil von Seiten des Seniorates bereits gutgeheissen wurde und steht somit nach der im Herbst von Seiten des Generalkonventes zu erfolgenden Bestätigung des Gymnasialstatutes der Durchführung des ganzen Statutes von 1908 an nichts im Wege.

Verehrte Gemeindeglieder!

Mitten unter den unleugbar vielen Symptomen abnehmender Kirchlichkeit und zunehmender Gleichgültigkeit gegen die heiligsten Interessen der Kirche wirkt es auf jedes, seine Kirche innig liebende Gemüt erquickend und erhebend, wenn man ab und zu noch Beispielen und Beweisen inniger Liebe zu Kirche und Schule begegnet.

Solch erhebenden Beweisen hatten wir im verflossenen Jahre dreimal die Freude zu begegnen.

Es war das vor Allem die durch Ihre Hochgeb. die *Frau Etelka v. Borbély geb. Klein* zum Andenken ihrer unvergesslichen Eltern gemachte 15000 K betragende und für ewige Zeiten den Namen „*Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíjalap*“ tragende Stiftung. Die nähere Beschreibung dieser und auch der folgenden Stiftungen finden wir in dem Abschnitte „Das Gemeindeleben in administrativer Hinsicht“ enthalten; hier möge nebst dem innigen Danke an die edle Wohltäterin nur jener Freude inniger Ausdruck gegeben werden, dass durch diesen Studienfond es einheimischen Kandidaten der Theologie oder Philosophie wieder mehr ermöglicht

werden soll, auch ausländische Studien pflegen zu können. Namentlich ist dies vom Gesichtspunkte unserer teuren Kirche mit um so grösserer Freude zu begrüßen, als zu ihrem unermesslichen Schaden die altherwürdige Sitte, dass Kandidaten des Pfarramtes ausländische Universitäten bezogen, in erschreckender Weise zu schwinden beginnt. Aus dem Mutterlande der Reformation hat auch unsere vaterländische Kirche im Wege ihrer von dort heimgekehrten Söhne ihre besten Lebenskräfte gesogen, darum mögen wir auch alles daran setzen, dass ihr diese Lebens- und Segensquelle erhalten bleibe.

Unser zweites Dankeswort gebührt einer heimgegangenen, treuen, edlen Seele, weil dem *Frl. Ottilie Posewitz*, die letztwilliglich unseres *Diakonissenfondes* mit einer Gabe von 1000 K. und unseres *Pfarrer-Witwen- und Waisenfondes* mit einer eben solchen von 600 K. gedacht. Im Leben still und zurückgezogen, ein Mariagemüt nach dem Herzen Gottes, hat die teure Entschlafene in ihren letzten Verfügungen bewiesen, wie warm ihr Herz für die grossen Angelegenheiten ihrer Kirche und für diejenigen schlug, die der erbarmenden Liebe bedürfen.

Wie vielen Leidenden — wills Gott — ihre Leiden gelindert werden sollen durch die von der Liebe Christi getragene Diakonissenpflege, wie viel Tränen hinterbliebener Seelsorgerwitwen und Waisen getrocknet werden sollen durch ihre edle Gabe, soviel Segen wird auf dem Namen derer ruhen, die gehandelt nach dem Worte ihres göttlichen Heilandes: „Was ihr getan habt einem unter diesen meiner geringsten Brüdern, das habt ihr mir getan.“

Uns aber verpflichten solch' edle Gaben, das köstliche Ziel der Diakonie in unserer Gemeinde je eher zu verwirklichen.

Nicht minder wollen wir hier innigen Dank sagen der Witwe unseres unvergesslichen Landtagsdeputierten, ihrer Hochgeb. *Frau Ilona v. Münnich, geb. Seszlina*, welche in Erinnerung an ihr so früh heimgegangenes, einziges Töchterchen *Lenke* an unserer *Mädchenschule* eine 500 K. betragende Stiftung machte. Und wahrlich, wo anders wäre mehr der rechte Ort gewesen, wo das blutende Mutterherz das Andenken des heimgegangenen Kindes würdiger hätte verewigen können, denn an jener Schule, die berufen ist, dem Hause und der Familie echte Priesterinnen, der Kirche und dem Vaterlande treue Töchter zu geben? Möge es

dieser Schule stets beschieden sein, so holdselige, sanfte Mädchen zu erziehen, wie es dieser aufopfernden, treuen Mutter gelungen, wie die so früh vollendete war und wie sie im verklärten Bilde uns, die wir sie kannten, vor der Seele schwebt.

Auch an einem Freudenfeste durfte unsere Gemeinde mit dem ganzen Seniorate sich beteiligen, es war das die im Rahmen des am 14-ten November zu *Poprád* abgehaltenen ausserordentlichen *Senioralkonventes* abgehaltene Doppelfest. der Installierung des durch ungeteiltes Vertrauen wiedergewählten, allgemein beliebten inzwischen leider heimgegangenen Seniors, *Weber Samu*, und das seltene 50jährige Pfarramtsjubiläum des verdienstvollen Pfarrers der Kirchengemeinde *Poprád, Wünschendorfer Károly*. Mit inniger und freudiger Teilnahme riefen wir damals den beiden verehrten Männern zu: „Ad multos annos!“

Wir gedenken zum Schlusse auch noch jener beiden Männer, die der Herr aus dem Kreise unseres Presbyteriums durch den Tod abberufen hat, weil. des Herrn *Dr. Neubauer Lajos* und des Herrn *Széll László*. Als ein vielgesuchter und unvergesslicher Arzt hatte ersterer bei aller Inanspruchnahme durch seinen edlen, aber schweren Beruf dennoch Zeit gefunden, für die Angelegenheiten der Kirche und unserer Schulen wärmstens sich zu interessieren, nicht minder letzterer von den beiden Heimgegangenen, dessen Herz gleichermassen glühte in eifriger Vaterlandsliebe und in heiliger Liebe zu seiner teuren Kirche. Nicht unvergessen soll sie ihm bleiben, die anhängliche Liebe zum Gotteshause, die er bis in die Tage der Leiden bekundete.

Die Namen der beiden Entschlafenen werden unter uns noch lange unvergessen bleiben.

Predigt.

Gehalten am Jahresschlusse 1907 über Klagelieder Jer. III. 22—24
vom Gemeindepfarrer.

Des bürgerlichen Jahres bedeutungsvollster Abend hat nun wieder seinen dunklen Schatten auf uns herabgesenkt — und vor dem Angesichte Gottes sind wir versammelt, um den Schluss zu machen in dem Buche, auf dessen erstes Blatt wir geschrieben: „Im Namen Gottes“. Damals lag dies Buch noch vor uns verschlossen mit sieben Siegeln, damals blickten wir's mit von Furcht und Freude gemischten Gefühlen an und mit dem stillen, fragenden Seufzer, was doch wohl in ihm von uns geschrieben steht, — heute liegt's vor uns aufgeblättert, aufgeschlagen, in dem jedermann lesen kann.

Aber mit welch verschiedenen Gefühlen wird's heute von den verschiedenen Menschenkindern geschlossen! Die einen schliessen es mit bebender Hand und mit heissen Tränen, sie geben ihm den Abschied, wie einem, der von uns geht, aber nicht, ohne uns viel Teures zu nehmen; die andern trennen sich so schwer von ihm, weil es ihnen Glück und Segen, Freude und Frieden gebracht.

In einem aber sind wir Alle gleich, obs uns Glück gebracht oder Schmerz: unser aller Gnadenfrist ist um ein Jahr kürzer geworden, unser irdisches Leben ist um ein Jahr dem Grabe näher gerückt, es sind die Kräfte im Kampf ums Dasein, in der Arbeit eines Jahres mehr verbraucht, es sind die Hände vielleicht matter und die Knie müder, es ist das Auge dunkler, die Stirne gefurchter und das Haar gebleichter, es ist vielleicht manches geschwunden von der Anmut der Jugend und den Rosen des Antlitzes, es hat der Geist wohl etwas eingebüsst von seiner Spannkraft und die Seele von ihrem Adlerflug — kurz, wir haben ein Jahr zurückgelegt, aber nicht so, dass der Zahn der Zeit nicht seine Spuren eingegraben hätte in unser äusseres Wesen und unser inneres Leben.

Freilich, wie schon berührt, in Einem sieht ein Jahr dem anderen ähnlich, es fliesst eines wie das andere dahin im Zeichen des Kommens, des Sichfindens und des Voneinandergehens. Der ewige Gott, vor dem tausend Jahre sind wie ein Tag und wie eine Nachtwache, die gestern vergangen, der Herr erhaben über Leben und Tod, der da die Menschenkinder lässt sterben und

spricht: kommt wieder Menschenkinder, er hat auch in diesem Jahr manch liebes Kindlein kommen lassen über die Schwelle des Lebens, wie einen heissbegrüßten Engel Gottes — von der Mutter an die zitternde Brust gedrückt, vom Vater mit Freudentränen benetzt.

Der die Ehen im Himmel schliesst, Er hat auch in diesem Jahre manche Herzen unter uns sich finden lassen und die Treue schwören, „einander nicht zu verlassen, bis uns der zeitliche Tod einst scheidet“.

Freilich, aber auch die düstere Seite des Lebens ist uns wieder zum Bewusstsein gebracht worden. Die Totenglocke hat wieder geläutet und der stille Friedhof ist um manchen Schläfer reicher geworden, der heute vor einem Jahre hier noch mit uns gefleht und betrachtet: „Ich bin ein Gast auf Erden, verbirg deine Gebote nicht vor mir“. Es ist manch Kindlein verwelkt, manch junges Herz gebrochen, manch müdes Herz hat aufgehört zu schlagen, es sind der Witwen und Waisen mehr geworden, der Einsamen und Verlassenen, der Tiefgebeugten und Trostesbedürftigen.

Das unser Rückblick auf das entschwundene Jahr, auf die Gefühle, wie sie zwischen Freud und Schmerz auf- und niederwogten. Allein, meine Lieben, wie wir uns auch versucht fühlten, diesen Gefühlen noch mehr nachzugehen, es sind doch solche Scheideminuten an der Grenzscheide zweier Jahre zu teuer, als dass man sich in blosen Gesichtern nur erginge, und das um so mehr, als sich ja fast keinmal im Jahre eine solche Gemeinde zum Worte Gottes einfindet, denn an diesem Abend, und als es gilt, von den Gefühlen uns zur Tat aufzuraffen.

So lasset uns denn zum Gegenstand unserer Betrachtung machen:

„Am Grabe des alten Jahres noch ein Blick

- I. Auf unsere Sünden und Sorgen,
- II. Auf unsere Hilfe und Hoffnung.“

I.

In dem Herrn Geliebte! Der letzte Abend eines Jahres bedeutet immer eine besondere Höhe, von der aus sich uns ein Rück- und Fernblick bietet, wie sonst zu wenig Zeiten. O sagt, wärs nicht

sündhaft, solche Stunden zu versäumen, ohne den Blick zu schärfen für alles, was gross und edel ist, doch nicht minder, was widergöttlich und verdammlich ist in dieser Welt!

Und da lasset es uns gleich bekennen, meine Lieben, es gehörte wahrlich ein voreingenommener, menschenfeindlicher Geist dazu, der die Riesenfortschritte des Menschengestes und jene erfreuliche Tatsache, wie die Früchte dieser steigenden Kultur in immer weitere Schichten dringen, nicht bemerken wollte. Aber die Freude an dem allen darf uns doch dafür nicht blind machen, wie diese gesteigerte Kultur oft den üppigen Blumen gleicht, hinter denen die giftige Schlange sich verbirgt, dem lieblich gefärbten, aber innerlich wurmstichigen Apfel. Bei aller Kultur und allen Annehmlichkeiten, die sie fürs Leben auch mitbringt, will die Menschheit nicht glücklicher werden. Hinter all dem Hasten und Jagen ruht kein Frieden und keine Zufriedenheit. Man sucht etwas und weiss selbst nicht was, weil man das Eine verloren, das alles andere ersetzt, den Glauben, die Liebe zu Gott. Es trägt die ganze Denkungsweise unserer Zeit etwas widergöttliches an sich, und Tausende meinen, auch ohne Gott auskommen zu können. Und wohl, sie könnens, aber um welchen Preis? Der verschwindende Wohlstand und der materielle Ruin, das glänzende Elend und die unglücklichen und treulos gebrochenen Ehen, die vielen missratenen und lebensmüden Kinder, die Selbstmorde und die furchbarsten Sünden, das sind die Früchte der vielgepriesenen modernen Denkungsweise, das sind die Beweise dafür, wie Kultur ohne Gott den Menschen nicht glücklich machen kann, ja wie der Mensch auch bei der grössten Bildung, aber ohne Gott, ein Spielball der Welt und seiner eigenen Leidenschaften wird und zuletzt rettungslos untergeht. Das, meine Lieben, ist unsere Grundsinde und Sorge am heutigen Abend, besonders wenn wir unsere evangelische Kirche betrachten. Denn, meine Lieben, die Zerstörungen, die in unsern Reihen im Namen der Wissenschaft und des Liberalismus angerichtet werden, sind erschrecklich. Die Gleichgültigkeit nagt wie ein ätzendes Gift an unserer Kirche. Und weil die Liebe zur Kirche geschwunden, darum versiegt auch die Opferwilligkeit ihrer Glieder. In einer Zeit, in der man uns wenig hold ist, in der man offen vom Zurückkatholisieren unseres Vaterlandes spricht, verlassen wir uns auf die Hilfe des Staates und geben dafür ein Stück Freiheit nach dem

anderen zum Opfer. Tausende und zumeist die Vornehmsten kennen keine Kirche mehr, 355 haben nur im vorigen Jahre unsere Kirche verlassen und weit über 300 treulose Töchter und Söhne ihre Kirche verraten durch den Ehervers, den sie für eine andere Kirche abgaben. Wie viele, die nie zum Abendmahle kommen und die sonst der Kirche fremd, bei freudigen und traurigen Angelegenheiten nur des Scheines wegen sie in Anspruch nehmen. O sagt, meine Lieben, sind das nicht Sünden und Sorgen am Jahresschlusse, müssen wir da nicht mit dem klagenden Jeremias in tiefer Busse bekennen: „Die Güte des Herrn ist's, dass wir nicht gar aus sind“, die Güte des Herrn ist's, dass unser Leuchter nicht ganz von seiner Stelle gestossen ist, weil wir weder warm sind, noch kalt. Müssen wir da nicht erkennen, dass unsere Kirche jetzt wie unter einem Gottesgerichte steht, dem sie nur dann entgehen, aus dem sie nur dann geläutert und siegreich hervorgehen wird, wenn ihre Glieder, die den Leib Christi bilden, in tiefer Busse an die Brust schlagen mit dem Bekenntnisse: „Die Güte des Herrn ist's, dass wir nicht gar aus sind, Herr, gehe nicht ins Gericht mit deinen sündigen Knechten“.

II.

In dem Herrn Geliebte! In der Zeit, wo Israel aufgehört hatte ein Volk zu sein, wo das Königtum und das Heiligtum zerbrochen war, schrieb Jeremias dieses sein Klagelied, dem unser Jahreschluss text entnommen ist. Aber wie auch durch die dunkelste Winternacht, wengleich nach schwerem Ringen und erst am späten Morgen doch ein lichter Strahl hindurchbricht, so bricht durch alle seine Klage über sein zertretenes Volk zuletzt doch ein Trostestrahle hindurch, an den seine zum Tode betübte Seele sich klammert wie das Auge des Gefangenen an den in den düstern Kerker hereinfallenden dünnen Lichtstrahl: es ist die Güte des Herrn, die alle Morgen neu wird. „Der Herr ist mein Teil“, spricht seine Seele, „darum will ich auf ihn hoffen!“

Hier ist Hülfe und Hoffnung auch für uns, meine Lieben.

Nicht Selbsthilfe, nicht Menschenhilfe, wir brauchen Gotteshilfe. Zwar ist es unserer Zeit eigen, alles von der Selbsthilfe zu warten, aber es gibt doch Übel und Verirrungen, aus denen die Menschen sich ebensowenig selbst befreien können, wie ein Sinken-

der und Ertrinkender sich nicht selbst aus den Wellen herauszureißen vermag.

Wir brauchen die Hand und die Hülfe von oben, meine Lieben, dann ist auch Hoffnung vorhanden, dass die an der Seele kranke, eitlen Götzen nachlaufende, an vergängliche Dinge ihr Bestes verlierende Menschheit wieder den Weg des Friedens betritt. Darum lasset uns flehen am Jahresschlusse: Gott tröste uns und lass leuchten dein Antlitz, so genesen wir.

Freilich soll es damit am allerwenigsten gesagt sein, dass wir nun mit müssigen Händen allein auf die Hülfe von oben warten.

Solls, um nun wieder unserer teuren Kirche zu gedenken, mit ihr besser werden, dann müssen ihre Glieder selbst zur Tat sich aufraffen. Es muss die Gesundung von innen nach aussen, von unten nach oben gehen.

An Worten und Reden fehlts wohl in unserer Kirche nicht, ja man möchte manchmal sagen: etwas weniger wäre mehr, aber an Taten fehlts.

Darum zur Tat, ihr evangelischen Eltern, in deren Haus nie ein Gotteswort ertönt, zur Tat, die ihr Gebet und Kirchengang eurer Kinder nicht überwacht, zur Tat mit gutem Beispiel, besonders ihr Hauspriester, Väter, Männer, damit der verhängnisvolle Anschein gemieden werde, als wäre Gebet und Gotteshaus nur für die Kinder, im besten Falle für die weiblichen Gemüter. Zur Tat, ihr Jünglinge, ihr Jungfrauen, die man euch nach Schule und Konfirmation hier selten sieht, die ihr so schnell die Welt lieb gewinnt, damit's nicht aussehe, es wäre Gottesfurcht nur gut fürs schwache Alter. Zur Tat, ihr Frauen und Mütter, die ihr euch nach dem Traualtar hier selten blicken lasst, als liessen sich Haus und Familiensorgen mit der Sorge für die Seele nicht vereinen. Zur Tat, ihr Vielen, bei denen Interesse für Alles zu finden ist, für Wissenschaft und Kunst, für Handel und Politik, nur für die Fragen des Reiches Gottes nicht, damits nicht am Ende den törichten Anschein gewinnt, als wäre Religion nur für die Ungebildeten.

Werden wir uns so durch die Hilfe Gottes aufraffen, dann wirds mit uns besser, dann wird auch das konfessionelle Bewusstsein in uns entschiedener werden und die falsche Richtung wird schwinden, die sich nur für seichte Allgemeinheiten begeistert und

alles Konfessionelle flieht. Die Zeit drängt dazu, wir müssen konfessioneller werden, damit der beschämenden Niederlage ein Ende werde.

O Herr, bring uns wieder zu Bewusstsein, welch einen Schatz wir in unserem lauterem Evangelium haben, damit wir auch im neuen Jahre in seinem Lichte wandeln.

An dein ewig treues Vaterherz legen wir all' unsere Sünden und Sorgen, denn bei dir ist Hülfe und Hoffnung. Amen.

Das Gemeindeleben in administrativer Hinsicht.

Über die in Presbyterialsitzungen und Gemeindeversammlungen durchberathenen und erledigten Gegenstände ist folgendes zu berichten :

In der am *17 ten März* stattgefundenen ersten *Presbyterialsitzung* des Jahres, wurde vor allem die Ausschreibung der vakant gewordenen Kaplanstelle beschlossen, sodann die Zinsen der „Jantner Piroska-Stiftung“ den beiden Mädchen Horváth Anna und Sohlmann Lujza zugesprochen, die aktive Beteiligung der Kirchengemeinde an der in unserer Stadt zu veranstaltenden Zipser Industrierausstellung beschlossen. Dieselbe Sitzung beschloss, der Gemeindeversammlung zu beantragen, das Schulgeld im Gymnasium mit Rücksicht auf das dort ausgewiesene, 785.90 K betragende Defizit, nicht minder auf die Aussichtslosigkeit einer zukünftigen Verminderung der dortigen Ausgaben, für Einheimische von 40 auf 50, für Fremde von 48 auf 60 K zu erhöhen.

Die am *25. März* vorschriftsmässig abgehaltene, durch die Vorlage der Gemeinderechnung bedingte *Gemeindeversammlung*, acceptiert auch ihrerseits den vom Presbyterium unterbreiteten Bericht der Rechnungsrevisionskommission, desgleichen die Rechnungen der Filie Hollópatak und nimmt ferner mit Freuden zur Kenntnis, dass die Kirchbauangelegenheit der Filie Illésfalu um einen guten Schritt vorwärts gekommen ist, indem die dortigen Gemeindeglieder sich 5 Jahre hindurch zur jährlichen Aufbringung von 439 K, die Gemeindeglieder von Szepessümeg aber von 300 K unterschriftlich verpflichteten —, acceptiert den vom *Bauinspektor Gréb Géza* ausgearbeiteten Bauplan und über 32000 K betragen-

den Kostenüberschlag; beschliesst denselben dem Seniorate behufs Gutheissung zu unterbreiten und votiert dem Bauinspektor für seine Mühewaltung protokollarischen Dank.

Die zur Generalversammlung *des Lokalvereins der Hilfsanstalt* sich konstituierte Gemeindeversammlung nahm sodann den Bericht ihres Pfarrers über das Ergebnis der Sammlung pro 1907 entgegen, wonach das Gesamtergebniss 480.85 K, die dem Lokalhilfsverein statutengemäss zur freien Verfügung bleibende Summe 119.29 K betrug.

Die Presbyterialsitzung, welche am 23. Juni stattfand, nimmt vor Allem den auf Grund eines Gemeindebeschlusses erfolgten Verkauf eines Gemeindegrundstückes gutheissend zur Kenntnis.

Dieselbe Versammlung nahm die durch Ihre Hochgeboren *Frau Witwe Münnich Aurél* zu Gunsten unserer Mädchenschule zur Erinnerung ihres im zartesten Lenze des Lebens verbliebenen einzigen Töchterchens gemachte Stiftung von 500 K mit dankbarer Verehrung zur Kenntnis, wonach diese Stiftung kapitalisiert und deren Zinsen zur teilweisen Deckung der durch eventuelle Weiterentwicklung unserer Mädchenschule zur höheren Mädchenschule erwachsenden Kosten verwendet, im Falle aber selbe binnen 30 Jahren nicht erfolgen würde, die Zinsen dieses Kapitals für die Zwecke der Mädchenschule benützt werden mögen.

Nachdem die Mandate des Schuldirektors *Dobó Adolf* und des Schulgeldkassiers *Marton Károly* abgelaufen waren, wählte das Presbyterium mit Herbeiziehung der Lehrkräfte die beiden Funktionäre für weitere drei Jahre.

Die am 30-sten Juni abgehaltene *Gemeindeversammlung* nimmt die hochherzige Stiftung Ihrer Hochgeboren *der Wittwe nach Dr. Münnich Aurél* dankbar zur Kenntnis, entsendet ihre Deputierten zu dem in der Nachbarkirchengemeinde Lócse abzuhaltenden Senioralkonvente, beschliesst die Merényer Kirchengemeinde im Wege des Seniorates zu ersuchen, die wenigen zu Iglórosztok wohnhaften Seelen, deren Pastorisierung ungünstiger lokaler Verhältnisse wegen von Igló aus so gut wie unmöglich ist, dem bisherigen Usus entsprechend durch ihr Pfarramt geistlich versorgen zu lassen — wählt den Pfarramtskandidaten *Fábry Viktor* vom 1-ten August zum Kaplan, stellt die Mädchenschullehrerin *Berreck Gabriella* definitiv an und beschliesst, das Ministerium für

Kultus und Unterricht auch um definitive Anstellung des Gymnasialprofessors *Thirring Gyula* anzugehen.

Das am 18. August zusammengetretene *Presbyterium* besetzte nach Erledigung anderer Gegenstände die auf Grund abgelaufener Mandate vakant gewordenen Stellen eines Ephorus, Kassiers, Bibliothekars und zweier Custos, für weitere drei Jahre mit den bisherigen Funktionären — *Marcsek Andor, Kiss Albert, Fischer Miklós* und *Thirring Gyula*.

Die gleichfalls für den 18. August einberufene *Gemeindeversammlung* wählte *Simonyi Viktor* zum substituierenden Professor ans Gymnasium, nimmt zur Kenntniss, dass das neuausgearbeitete Statut der Muttergemeinde Igló, ebenso die beiden der Filien Illéfalú und Hollópatak, von Seiten des Senioralkonventes bestätigt wurden und beschliesst einstimmig, ihre Stimme gelegentlich der Besetzung der Seniorwürde auf den bisherigen hochverdienten *Senior Weber Samu* abzugeben.

Die für den 10. November einberufene *Presbyterial- und Gemeindeversammlung* nimmt im Anschluss an die für den 14. November in die Kirchengemeinde Poprád einberufenen ausserordentlichen Senioralkonvente ergangene Einladung mit Freuden zur Kenntnis, dass die Stimmen sämtlicher Gemeinden des Seniorates auf den bisherigen verdienstvollen *Senior Weber Samu* fielen und entsendet ihre Deputierten zum Installationskonvente des Neuerwählten. Es wurde ferner auf Grund der nunmehr erfolgten Bestätigung des Gemeindestatutes beschlossen, die Wählerliste der Gemeinde festzustellen, damit die Neukonstituierung der Gemeinde auf Grund des neuen Statutes durchgeführt werden könne.

Mit der Empfindung innigsten Dankes nahmen ferner die beiden Versammlungen Kenntnis von den beiden hochherzigen Legaten, welche das am 3. November verblichene *Frl. Posewitz Ottilie* letztwilliglich unserer Gemeinde hinterliess, unseres Diakonissenfondes mit 1000 und des Pfarrer-Witwen- und Waisenfondes mit 600 K gedenkend.

Die Gemeindeversammlung nimmt diese Meldung ihres Pfarrers tieferührt zur Kenntnis und beschliesst, das Andenken dieser, im Leben, ein nach aussen schlichtes, aber im Herzen ein umso reicheres, tieferes und in Gott verborgenes Leben führenden heimgegangenen Wohltäterin, die durch ihre edle Spende die Verwirkli-

chung des Diakonissenwesens in unserer Gemeinde so hochherzig fördert, im Protokolle zu verewigen und davon die trauernden Geschwister der Heimgegangenen zu benachrichtigen.

Die Versammlung entsendet zum Schlusse behufs Durchberatung der eingelaufenen beiden Gesuche der Lehrer der Elementarschule um Erhöhung der Quinquennien von 100 auf 200 K und der beiden männlichen Lehrkräfte der Mädchenschule um endgültige Regelung ihres Gehaltes und Erhöhung der Quinquennien, eine Kommission.

Die am 22ten Dezember abgehaltene *Presbyterialversammlung* nahm vor allem die freudige Meldung ihres Präsidiums zur dankbaren Kenntnis, dass Ihre Hochgeboren die *Frau Borbély Etelka geb Klein*, die Gattin des leitenden Direktors der Rima-Murányer Eisenwerke, um den Namen ihrer in unserer Gemeinde in hohem Alter heimgegangenen Eltern zu verewigen, bei derselben eine hochherzige Stiftung von 15000 Kronen gemacht hat, mit dem ausgesprochenen Wunsche, es mögen deren Zinsen, in Erinnerung an die Dankbarkeit, mit der ihr seliger Vater stets seiner im Auslande gepflogenen Studien gedachte, einem Kandidaten des Pfarramtes oder der Philosophie zum Zwecke des Besuches einer ausländischen Universität nach ausgeschriebenem Konkurs vom Presbyterium zuerteilt werden, das Kapital aber unter dem Namen »*Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíjalapítvány*« bei der Gemeinde separat verwaltet werden. Das Presbyterium beschliesst diese Äusserung pietätsvoller Kindesliebe, die, um nur den im Grabe noch gesegneten Namen der Eltern unvergänglich zu machen, selbst hinter der seltenen Spende bescheiden zurücktritt, der Gemeinde behufs weiterer Verfügung zu unterbreiten.

Dieselbe Presbyterialversammlung stellte sodann den Antrag der entsendeten Kommission der Gemeindeversammlung, selbe wolle mit Rücksicht auf die fortschreitenden und durch die Gemeindekasse nicht mehr erschwingbaren Quinquennien und das bei der Heizung des Gymnasiums sich ergebene Defizit von 2000 K, die Stadtkommune ersuchen, selbe wolle die der Gemeinde bisher zu Schulzwecken gegebene Subvention mit 5000 K erhöhen.

Es wurde sodann das *Präliminar* für das Jahr 1908 verhandelt, sodann die Abdankung des in der Gemeinde zur allgemeinen Zufriedenheit durch 5 Monate wirkenden Kaplans *Fábry Viktor*

entgegengenommen und auf seine Stelle der Kaplan der Kirchengemeinde Szeghegy, *Becker Mihály*, einstimmig gewählt.

Mit Rücksicht darauf, dass das neue Statut unserer Gemeinde, ebenso dessen auf die Elementar- und Mädchenschule sich beziehende Teil vom Seniorate wohl gutgeheissen, die Bestätigung des Gymnasialstatutes aber von Seiten des Distriktes wohl erfolgte, von Seiten des General-Konventes aber unterblieb, stellte das Presbyterium mit Rücksicht auf den engen Zusammenhang zwischen dem Gymnasialstatut und dem der Gemeinde, der am 6-ten Januar abzuhaltenden Gemeindeversammlung den Antrag, das bereits für das laufende Jahr verlängerte Mandat ihrer Funktionäre bis zur Genehmigung auch des Gymnasialstatutes auf ein weiteres Jahr zu verlängern.

Schliesslich wurde der Gemeinde beantragt, die durch Verlegung seines Wohnortes vakant gewordene Stelle des langjährigen, verdienstvollen Gemeindefiskals *Soós László* durch Wahl des hiesigen Rechtsanwaltes *Dr. Marschalkó Elemér* zu besetzen.

Gottesdienstliches Leben.

Da das gottesdienstliche Leben einer Christengemeinde innerhalb der ständig sich wiederholenden Grenzen des Kirchenjahres unter besonderer Anlehnung an die drei grossen Feste sich vollzieht, ist über den Verlauf desselben, sind nicht besondere Feste kirchlichen oder patriotischen Charakters zu verzeichnen, nichts besonderes hervorzuheben.

Höchstens berührt soll sie werden die vielfache Klage über die — die Festtage ausgenommen — schwache Beteiligung vieler Gemeindeglieder am gottesdienstlichen Leben.

Und da die Liebe zum Hause Gottes schon in frühester Jugend ins Kinderherz gepflanzt werden muss, darum ergeht hier an alle Eltern und an alle Familien, denen Kinder fremder Eltern anvertraut sind, die herzliche Bitte, über den Kirchgang der Jugend mit *gewissenhaftester* Treue zu wachen, dasselbe auch in den Ferien keineswegs zu unterlassen und aus nichtigen Gründen ja nie ein Kind vom Gottesdienste fern zu halten. Es wäre wohl manch verlorenen Kindes weniger, es würden die Blätter nicht so

viele gesunkene und zuletzt an sich selbst verzweifelte Existenzen zu verzeichnen haben, hätten sie's in der Jugendzeit mehr gelernt, den hohlen Weltformen, den schlüpfrigen, modernen Gewohnheiten des Tages gegenüber sittlichen Halt und sittliche Widerstandskraft und für die Wetter und Wunden dieses Lebens christlichen Tröst im Hause Gottes zu suchen.

Möge das jedes Elternherz bedenken und seinen Kindern vorgehen mit unermüdetem Beispiele, damit es einst seinem Herrn und Gott von den ihm anvertraut gewesenen teuersten Schätzen Rechenschaft geben könne — nicht mit Seufzen, sondern mit Freuden.

Indem wir im Folgenden einen kurzen Rückblick auf das gottesdienstliche Leben des verstrichenen Jahres tun, gebührt unser innigster Dank noch dem unter der Leitung des bewährten Kantors, Marton Károly stehenden *gemischten Chöre*, insbesondere den beiden verehrten Schwestern, Frau *Langsfeld Ilka* und *Frl. Topscher Anna*, die mit ihrer herrlichen Gabe die Andacht zu heben die Güte hatten.

Wir feierten:

am 24-ten Dezember die *Christvesper*,

am 25—26-ten Dezember das *Weihnachtsfest*,

den *Jahresschluss*,

den *Jahresanfang*,

am *Epiphaniastage* das *Missionsfest*.

Die *Passionsandachten* fanden vom Mittwoch nach dem ersten Fastensonntage an, allwöchentlich Mittwoch nachmittags 4 Uhr, im ganzen 5-mal statt.

Am Sonntage *Laetare* wurde in der Predigt des gottbegnadigten, nebst Luther grössten Liederdichters unserer Kirche *Paul Gerhards* mit der ganzen evangelischen Christenheit des Erdenrundes gedacht.

Am 28-ten März feierten wir den *Gründonnerstag* und am 29-ten März den *Gedächtnistag des Kreuzestodes unseres Heilandes*.

Am 31-ten März und 1-ten April begingen wir das *Osterfest*.

Nach der am Mittwoch nach Ostern stattgefundenen Einschreibung fand der *Konfirmanden-Unterricht* von Donnerstag nach Ostern bis zum Mittwoch vor Himmelfahrt statt,

Am *Himmelfahrtfeste* ging, nachdem am Mittwoch nachmittags 2 Uhr die Prüfung der Konfirmanden im Gotteshause stattgefunden hatte, die *Konfirmationsfeier* und am darauffolgenden Sonntage die erste *Abendmahlsfeier* der *Neukonfirmierten* vor sich.

Am 19-ten und 20-ten Mai feierten wir das *Pfingstfest*.

Am 18-ten Sonntag nach Trinitatis die *Ernte-Dankfeier*.

Am 20-ten „ „ „ die *Kirchweihfestfeier*.

Am 24-ten „ „ „ die *Reformationsfeier*.

Am 26-ten „ „ „ die *Totenfeier*.

Das heilige Abendmahl wurde in der Stadtgemeinde im ganzen 5-mal gespendet u. zw.:

am grünen Donnerstage,

am Charfreitage,

am Sonntage Exaudi (Konfirmationsbeichte),

am Trinitatisfeste und

am II-ten Sonntage nach Trinitatis.

Den ev. Gläubigen zu Ötösbánya wurde 4-mal Gottesdienst abgehalten.

Die Gottesdienste für die Gemeindeglieder *slavischer Zunge* fanden an jedem ersten Sonntage des Monats, ferner am Palmsonntage, verbunden mit der Konfirmationsfeier, am Nachmittage des Charfreitags und an den 3 grossen Festen statt.

Das heilige Abendmahl wurde gespendet:

am Palmsonntage,

am Pfingstfeste,

am 6-ten Oktober die übliche Herbstbeichte und

am Weihnachtsfeste.

In der Filie *Hollópatak* wurde das heilige Abendmahl am 1-ten November gespendet.

Wir schliessen diesen unsern Bericht mit der sehnstüchtigen Frage: Wann wird doch in unserer teuren evangelischen Kirche das unter rationalistischen Einflüssen verloren gegangene tiefe Verständnis für die „schönen Gottesdienste“ des Herrn, für die heilige, keusche Kunst in ihnen wieder erwachen, wann wird unsere Kirche sich bewusst werden der Schätze, die sie in ihren liturgischen- und Gemeindegesängen besitzt und die heute so gut, wie begraben liegen, unter dem Schutt der Vergessenheit, wann wird ein Teil unserer Kirchenbesucher unsere herrlichen heiligen Lieder

wieder lieb gewinnen, die unsere Vorfahren mit erblassenden Lippen noch vor sich hingestammelt, wann wird unsere Kirche wieder das hehre Ideal des lutherischen Gottesdienstes erreichen, nämlich dem Gemütsleben darin mehr Befriedigung zu geben und die Gemeinde selbst tätig an der Liturgie teilnehmen zu lassen, statt der sie vertretenden Chöre? Neben den vielen das kirchliche Leben fast erdrückenden administrativen Angelegenheiten gebührt diesen ins Mark des kirchlichen Lebens einschneidenden Fragen eine der ersten Stellen, denn eine der ersten Fragen bleibt doch die: nach der Anbetung Gottes im Geiste und in der Wahrheit.

Unsere Schulen mit besonderer Rücksicht auf den Religionsunterricht.

Es ist eine wohl allgemein anerkannte Tatsache, dass der Unterricht und die Erziehung der Jugend in unserer Zeit von besonderer Wichtigkeit ist.

Denn nicht nur, dass der Kampf ums Dasein, das Erwerbsleben, der rastlose, oft mit Riesenschritten vorwärts gehende Fortschritt auf dem Gebiete des ganzen Geisteslebens der Menschheit auch eine immer gründlichere Ausrüstung mit Kenntnissen derer verlangt, die in diesen Kampf eintreten sollen; es fällt der Schulerziehung noch eine andere, durch unsere Zeitverhältnisse bedingte wichtige Aufgabe zu, wenn wir bedenken, wie dieser verschärfte Lebenskampf es so vielen Eltern unmöglich macht, sich der Erziehung der Kinder so zu widmen, wie sie's wollten, und wenn wir der tausende ungesunder Einflüsse gedenken, die heute die Seele der Jugend von aussen berühren und auf sie verrohend und verflachend wirken. Nehmen wir noch die unbestreitbare, traurige Erscheinung hinzu, dass in so vielen Häusern und Familien auf alles mehr, denn auf die religiöse Erziehung der Kinder Gewicht gelegt wird und dass so manche derselben auch nicht den minimalen religiösen Unterbau mit sich zur Schule bringen, mit welchem das Kind zu versehen, eine der erhabensten Aufgaben des Familienlebens ist, so werden wir dadurch die spezielle grosse Wichtigkeit der religiösen Erziehung in den Schulen verstehen.

Mögen unsere Schulen, wie sie es auch bisher zu tun bemüht waren, von diesem doppelten Gesichtspunkte aus, nebst dem Unterrichte auch der *Erziehung* selbst besondere Aufmerksamkeit schenken und, eingedenk ihres *kirchlichen* Charakters, der Kirche treue, *bewusste* evangelische Glieder erziehen, auf die sie nebst der Hilfe Gottes rechnen kann in guten und bösen Tagen — und die mit gleicher Liebe ans Vaterland, ans teure, sich anschliessen.

Unser *Obergymnasium* besuchten im Schuljahre 1906—7 376 Schüler u. zw. waren davon einheimische 126, fremde 250. Der Konfession nach waren ev. A. K. 115, reformierte 59, 202 andersgläubige.

Unsere *Mädchenschule* wurde von 170 Schülerinnen besucht u. zw.: die I. Klasse 47, die II. 41, die III. 42, die IV. 40. Am Schlusse des Schuljahres blieben davon 161. Es waren davon einheimische 54, fremde 107. Der Konfession nach ev. A. K. 48, reformierte 9, andersgläubige 105.

In unsere *Volksschule* wurden eingeschrieben 218 Kinder u. zw.: 132 Knaben und 86 Mädchen. Bis zum Schlusse des Schuljahres blieben hievon 213 Kinder. Davon besuchten die I. Klasse 51, die II. Klasse 56, die III. Klasse 50, die IV. Klasse 56 Kinder.

Es waren darunter einheimische 178, fremde 35. Der Konfession nach waren ev. A. K. 133, reformierte 9, andersgläubige 71.

Die Vertiefung der religiös sittlichen Erziehung der Jugend hatten auch die über die Wintermonate sonntäglichen Schulgottesdienste des Gymnasiums und die einzelnen Kindergottesdienste zur Aufgabe.

Die *Beichtfeiern* der ev. Mittelschuljugend, der sich auch die Schüler der Knabenbürgerschule und der Holzindustrieschule anschlossen, fanden zweimal im Jahre statt.

In der hiesigen *staatlichen Lehrerpräparandie* besorgte den Religionsunterricht der Gemeindepfarrer und trug zugleich Sorge dafür, dass die Zöglinge sich auch in allen in ihr Fach schlagenden Kantorenagenden üben konnten.

Im verflossenen Schuljahre waren in allen 4 Jahrgängen insgesamt 40 ev. und ref. Zöglinge.

In der hiesigen *Knabenbürgerschule* und *Holzindustrieschule* besorgte den Religionsunterricht im ersten Semester Kaplan Jancuskó

László, dann der Gemeindepfarrer. Es wurde erstere von 40, letztere von 11 protestantischen Schülern besucht.

In den beiden Filien *Hollópatak* und *Illéfalva* sorgten für die religiöse Erziehung der Schulpflichtigen und der die Wiederholungsschule besuchenden Kinder die dortigen Levitenlehrer.

Der Religionsunterricht der Diaspora in *Ötösbánya* und *Iglóhuta* wurde 1—2 wöchentlich durch den Pfarrer und den Kaplan versehen. Es beteiligten sich an demselben am ersten Orte 9, am letzteren 13 Kinder. Desgleichen wurden auch die *Szepes-Sümeger* Kinder in den Kenntnissen des Glaubens vom Illéfalvaer Levitenlehrer Késmárszky Gyula gewissenhaft unterrichtet. Es gab dort 12 schulpflichtige ev. Kinder.

Zum Schlusse gedenken wir noch des Konfirmanden-Unterrichtes, dem wie dem Religionsunterrichte überhaupt eine besondere Bedeutung zukommt. Wie alljährlich, so wurde derselbe auch im verflossenen Jahre vom Pfarrer besorgt. Die Zahl der Konfirmanden bringen wir an anderem Orte dieses Jahresberichtes, der die Volksbewegung in der Gemeinde behandelt.

Auch in den Filien wurden die Kinder zur Konfirmation vorbereitet u. zw. auf die Weise, dass den Unterricht in denselben nach Anleitung des Pfarrers die Lehrer, in Iglóhuta aber, Ötösbánya und Szepes-Sümeg das Pfarramt im Rahmen des Religionsunterrichtes besorgten.

Spenden. Sammlungen. Schriftenverbreitung.

Mit tief empfundenem Danke gedenken wir gleich am Anfange dieser Abteilung jener hochherzigen Spenden, in deren Besitz unsere Gemeinde im verflossenen Jahre getreten ist. Erst ist es der durch Frau *Etelka v. Borbély geb. Klein* gemachte Studienfond, die durch Frau Witwe *Ilona v. Münnich geb. Sesztina* zu Gunsten der Mädchenschule gemachte Stiftung, ebenso die zwei hochherzigen Legate weil. des *Frl. Ottilie Posewitz* an den hiesigen Diakonissen- und Pfarrer-Wittwen- und Waisenfond.

Die Namen derer, die ihre pietätvolle Eltern- und Kindesliebe und ihre Liebe zur Kirche, zur Ehre Gottes so würdig betätigten, werden unter uns noch lange in Segen genannt werden.

Über die übrigen Spenden berichten wir in folgendem:

I. Für den *Diakonissenfond* flossen folgende Gaben ein:

1. Als *Neujahrswunsch-Ablösungen* spendeten: Herr Guhr Márton, Frau Prantner Thekla 10—10 K, Dr. Walser Gyula 8 K. Die Herren Széll Árpád, Széll László, Frau Köhler Gizella 5—5 K. Die Herren Lehoczky Jenő, Seltenreich Hugó 3—3 K und Herr Marton Károly 2 K.

2. Als *Kranzablösung* spendeten: Aus Anlass des Hinscheidens weil. der Frau Hoffmann Augustza die tieftrauernde Mutter *Frau Senger Augustza* 50 K und *Frau Prantner Thekla* 20 K. Aus Anlass des Todes der Frau *Klein Anna geb. Alex*, die Verwandten 10 K. Gelegentlich des Heimanges weil. des Herrn Thern Sándor die *trauernde Familie* 40 K, die Herrn *Thern Gusztáv* und *Dr. Kesső Géza* und *Frau Szladek Aranka* 10—10 Kronen. In Erinnerung an die heimgegangene Freundin weil. des Frl. Scholtz Valéria die pietätvollen *Freundinnen* 30 K. Beim Ableben weil. des Herrn *Dr. Neubauer Lajos* widmete die *trauernde Witwe* unserem Fonde 30 K und *Frau Ludwig Schwarcz* 20 K. Beim frühen Hinscheiden ihrer geliebten Verwandten weil. des *Frl. Bogsch Gizella* spendeten die Frauen *Bömisches Matild*, *Klein Emilia* und *Frl. Krompaszky Laura* 50 K. In Erinnerung an ihre heimgegangenen Lieben spendeten das Elternpaar *Buschó András und dessen Gemahlin, Witfrau Klug Eszter* und *Witfrau Flütsch Emma* 10—10 K. Wir gedenken zum Schlusse der edlen Gabe von 41 K, die weil. *Herr Széll László* letztwilliglich unserem Fonds bestimmte, welche die trauernde Familie demselben zukommen liess.

An Spenden für *diverse Zwecke* flossen ein: für die *Heidenmission* von Herrn *Ritter Sándor* 1 K und von N. N. 4 K. Für die *Armen* unserer Gemeinde spendeten am Schlusse des Jahres zwei ungenannt sein wollende 2—2 K.

Es spendeten *Altarkerzen* an unser Gotteshaus in Erinnerung an manche gnädige Durchhülfen Gottes *Frau Schmidt Amalia geb. Scholcz* und *Czehula Mária geb. Stefko*.

Im Wege zirkulierter *Sammelbögen* sind folgende Sammlungen eingeflossen: für die Filie *Richwald* der Muttergemeinde Bártfa 44.60 K. Für die Gemeinde *Silingyia* (Arad m.) 22 K. Für die

Gemeinde *Batizfalu* zum Turmbau 20.50 K. Für das zu *Torzsa* zu errichtende *Konfirmandenheim* 12 K. Für die Gemeinde *Palonca* (Sáros m.) zum Kirchenbau 61 K. Für die Gemeinde *Kölce* zum Schulbau 12 K. Für *Nagybánya* zum Kirchenbau 19.40 K. Für *Ungvár* und *Salgótarján* zum Kirchenbau 9 resp. 7 K.

Ferner sammelten die Gemeindeglieder für die *Liga zur Rettung armer verwahrloster Kinder* 16.87 K. Für das zu Késmárk zu errichtende *Tököly-Monument* 71 K.

Die *Missions-Sammlung* in den Häusern betrug 28.05 K.

Unsere Filie *Illésfalu* erhielt zum *Kirchbaue* von der *Senioralhilfsanstalt* 100 K und von dem in Amerika wohnhaften Gemeindegliede *Strauch István* 15 K. *Hollópatak* erhielt gleichfalls von der *Senioralhilfsanstalt* eine Gabe von 25 K.

Als *Lokalverein* der „Ungarischen evangelischen *Hilfsanstalt*“ sammelte unsere Gemeinde die ansehnliche Summe von 480.85 K und verteilte ihrerseits die ihr zur Verfügung bleibenden 119.29 K an diverse wohlthätige Institutionen.

Die an unsern *Schulen* und durch dieselben geübte *Wohlthätigkeit* fassen wir in folgendem zusammen: für Stipendien am *Obergymnasium* spendeten die *Zipser XVI Städte Sparkassa* 60 K und die *Iglóer Spar- und Kreditanstalt* 40 K.

Zur Anschaffung von *Belohnungsbüchern* spendeten *Einzelne* 57 Kronen.

Von der *gemeinsamen Sammlung* entfielen auf das *Gymnasium* 172 K.

An *Alumnialtaxen* wurden 832 K, an *Schulgeldern* 976 K erlassen. Zu *Stipendien* wurden 1424 K, zu *Prämien* und andern Auszeichnungen 400 K verwendet.

In der *Volks- und Mädchenbürgerschule* wurde das *Schulgeld* an insgesamt 42 Schüler im Betrage von 453 K erlassen.

Die *Iglóer Spar- und Kreditanstalt* spendete der Mädchenbürgerschule und Elementarschule, ebenso die *Zipser XVI Städte Sparkassa* zur Anschaffung von Lehrmitteln 60—60 K. Die *Schul-sammlung* zu Gunsten der Hilfsanstalt betrug 73.80 K, zu Gunsten des Waisenhauses zu Rozsnyó 36.90 K.

An *Schriftenverbreitung* ist zu verzeichnen: Der „Friedensbote“ hatte 35 Pränumeranden, desgleichen wurden in manchen Häusern die „Ev. Családi Lapok“ und „Ev. Glocken“ gelesen.

„Gotthold“-Kalender vergingen 77, „Tranoscius“-Kalender unter den Gemeindegliedern der Filien 50 Exemplare.

An die Schuljugend in den Filien und an deren Eltern wurden besonders gelegentlich der Schlussprüfungen gute Schriften religiösen Inhaltes verteilt.

Vermögenstand der Gemeinde Igló im Jahre 1907.

Zur Orientierung der Gemeinde möge hier der durch die zur Revision der Gemeinderechnungen entsendeten Kommission verfasste, durch die Gemeinde bereits acceptierte Bericht veröffentlicht werden:

Löbliches Presbyterium!

Löblich Ehrwürdige Gemeinde!

Die unterfertigten Mitglieder der Rechnungsrevisions-Kommission der Iglóer ev. Kirchengemeinde A. B. beehren sich dem löblichen Presbyterium und der löbl. ehrwürdigen Gemeinde über das Resultat der Revision der Gemeindeschlussrechnungen vom Jahre 1907 folgenden Bericht zu erstatten:

Wir haben die durch den Gemeindegassier unterbreiteten Rechnungen vom Jahre 1907 gewissenhaft geprüft, haben die Belege mit den einzelnen Posten verglichen, die das bewegliche Vermögen der Gemeinde bildenden Wertpapiere, Obligationen und Sparkassa-Einlagebüchel sorgfältig inventiert und uns in jeder Hinsicht von der Richtigkeit der Gemeinderechnungen überzeugt.

I. Die laufenden Gesamteinnahmen v. J. 1907 betragen 101.343'87 K,
die Auslagen..... 106.278'46 „,
also eine Unzulänglichkeit von 4.934'59 K.

Nach Ausweis der Rechnungen entfielen von dieser Summe

a) auf Kirche, Elementar- und Mädchenbürgerschule 36.908'87 K
Einnahme und 38.782'40 „
Auslagen, also eine Unzugänglichkeit von 1.873'53 K ;

b) auf das Obergymnasium 64.435'00 K
Einnahme und 67.496'06 „
Auslagen, also eine Unzulänglichkeit von 3.061'06 K.

Das Deficit im Gemeindehaushalt ist bei der Elementar- und Mädchenbürgerschule durch die den Lehrern dem XXVII. G. A. 1907 gemäss votierte Quinquennierhöhung und durch die Gehaltsregelung zu motevieren. Da vom laufenden Schuljahre angefangen die durch die Zöglinge der Mädchenbürgerschule zu entrichtenden Schulgelder schon ganz der Gemeindegassa zukommen und die Gemeinde behufs Deckung der immer mehr wachsenden Schulauslagen zur Stadt Igló einkommt, die bisher von ihr zu Schulzwecken bewilligte Subvention um 3000 K zu erhöhen, wird in der Zukunft für diese Auslagen hoffentlich Deckung vorhanden sein.

Das beim Gymnasium ausgewiesene Deficit wurde durch die ausserordentliche Kohlenteuerung, durch die bei Professorgehältern eingetretenen höheren Quinquennien und die Pensionsgebühren verursacht. Behufs Aufhebung der Unzulänglichkeit kam die Gemeinde um eine Erhöhung von 2000 K des bisher von der Stadt genossenen Heizung-Pauschales bei derselben ein und hofft aus dieser neuen Subvention als auch von den gesteigerten Schulgeldern die nötige Deckung zu finden.

II. Das gesammte mobile Vermögen der Gemeinde betrug Ende 1907:

1. *Stammvermögen:*

a) <i>Kirchen- und Schulfonds</i>	391.317·88 K,
weist demnach gegen den vorjährigen Abschluss von <u>395.572·47</u> „	
eine Verminderung von	4.254·59 K
b) auf; <i>der Alumnialfonds</i> ergibt mit Schluss 1907	21.582·84 K,
was gegen den Rechnungsschluss des Vorjahres v. <u>20.907·55</u> „	
eine Vermehrung bedeutet von	675·29 K.

2. *Fonds:*

a) der Stand der Fonds bei der <i>Elementar- und Mädchenbürgerschule</i> und der <i>Stipendialfonds</i> betrug	47.704·75 K,
b) die <i>separat verwalteten Fonds</i> betragen mit Ende 1907	192.970·23 „

Die Gesamtsumme der Fonds betrug mit Schluss 1907 240.674·98 K,
 mit Schluss 1906 aber 220.319·73 „,
 ergibt also eine Vermehrung von 20.355·25 K,

was ausser den, bei einzelnen Fonds kapitalisierten Zinsen haupt-
 sächlich das Ergebniss der durch Frau Etelka v. Borbély geb. Klein
 gemachten 15.000 K, ferner der durch Frau Ilona v. Münnich geb.
 Sesztina gemachten 500 K und des durch weil. Frl. Posewitz Ottilie
 gemachten zwei, 1000 und 600 K betragenden Stiftungen ist.

c) Der Gymnasial-Darlehens- und Darlehens-Amortisa-
 tionsfonds betrug mit Ende des Jahres 1907 29.384·70 K,
 im Jahre 1906 33.032·04 „,
 ergibt also eine Verminderung von 3.647·34 K.

Das gesamte mobile Vermögen der Gemeinde ohne
 den Gymnasial-Darlehens und Darlehens-Amortisati-
 ons-Fonds betrug mit Schluss 1907 653.575·70 K,
 mit Schluss 1906 636.799·75 „,
 ergibt also eine Vermehrung von 16.775·95 K.

Indem wir nach erfolgter Rechnungsrevision mit Genugtuung
 konstatieren, dass der Gemeindegassier, Herr *Langsfeld Géza* das
 Vermögen der Gemeinde mit Gewissenhaftigkeit verwaltet, treten
 wir zugleich mit der ergebenden Bitte vor das löbl. Presbyterium,
 dasselbe wolle dem rechnunglegenden Kassier für getreue Pflicht-
 erfüllung Dank und Anerkennung zollen und beantragen, dass
 demselben seitens der löbl. Gemeinde für das Jahr 1907 das
 Absolutorium erteilt werde.

Mit gebührender Hochachtung

Igló, am 26. März 1908.

Die von der Gemeinde entsendete Revisionskommission:

Dobó Adolf m. p.
Schriftführer.

Dr. Walser Gyula m. p.
Präses.

Münnich Kálmán m. p.

Fischer Miklós m. p.

Melczér Ágost m. p.

Philipp János m. p.

Volksbewegung im Jahre 1907.

Über die Fluktuation in unserer Gemeinde im Jahre 1907 haben wir folgendes zu berichten:

I. *Geboren und getauft* wurden insgesamt 50 (68) Kinder u. zw. 21 (35) Knaben und 29 (33) Mädchen.

Es entfallen davon auf Igló 31 (43), auf Illésfalu 9 (6), auf Hollópatak 1 (1), auf Ötösbánya 4 (4), auf Iglóhuta 4 (2), auf Márkusfalva 1 (2).

II. *Konfirmiert* wurden in der Muttergemeinde insgesamt 22 (27) Kinder u. zw. 15 (14) Knaben und 7 (13) Mädchen. Aus den Filialen wurden 13 (6) Kinder u. zw. 5 (4) Knaben und 8 (2) Mädchen konfirmiert.

III. *Verkündigt* wurden 22 (13) Paare. Davon in Igló *getraut* 21 (12) Paare u. zw. rein ev. 8 (7), gemischte 13 (5) Paare. Von den bei uns kopulierten gemischten Paaren war in 9 (4) Fällen der Bräutigam, in 1 (1) Falle die Braut röm. kath., in 3 Fällen aber war der Bräutigam reformiert. Bei diesen in unserer Kirche geschlossenen 13 gemischten Ehen kam das Übereinkommen bezüglich der konfessionellen Zugehörigkeit der Kinder in 6 (3) Fällen *zu Gunsten* unserer Kirche zu stande. Leider wurde dem Pfarramte von den zuständigen Matrikelämtern der amtliche Bericht gegeben, dass das Übereinkommen über die konfessionelle Erziehung der Kinder in 2 (3) Fällen *zu Ungunsten* unserer Kirche ausfiel und zwar entfallen sämtliche 2 auf Igló.

IV. *Gestorben* und zur Grabesruhe eingesegnet wurden insgesamt 45 (39) Personen u. zw. 17 (24) männlichen und 28 (15) weiblichen Geschlechtes. Es entfallen davon auf Igló 37 (26), Illésfalu 4 (5), Hollópatak 1 (2), Iglóhuta 2 (4), Márkusfalu 1.

V. *Am heiligen Abendmahle* beteiligten sich insgesamt 648 (697) Kommunikanten u. zw. aus der Muttergemeinde 258 (294), aus den Filien 390 (403). Es entfallen davon auf die Muttergemeinde 72 (149) Männer und 186 (145) Frauen. Auf die Filien entfallen 170 (155) männlichen und 220 (195) weiblichen Geschlechtes.

An *Krankenbetten* wurde das heil. Abendmahl in 13 (6) Fällen gespendet.

VI. Es fanden im verflossenen Jahre 1 *Übertritt* und 2 *Austritte* statt.

VII. In die Gemeinde traten folgende *neue Mitglieder* ein: Gömöri Károly, Tscheik Ernő, Marczy Ede, Marczy János, Molnár Árpád, Schmidt Károly, Frank Albert, Perkl Jakob, Fischer Károly, Keresztúri Lajos, Thinschmidt Rezső, Jung Antal, Franz Mátyás, Übelauer Mihály, Dittmár Ferenc, Soós Antal, Bogsch Artúr, Cornides Károly, Peschko Emil, Grexa János, Simonyi Győző, Gömöri János, Purr Lajos, Ruffinyi Aladár, Klein Gáspár.

Kirchensitze erwarben sich folgende: die Frauen: Podolinszky Paula, Börkei Adél, Gerlach Anna, Mayer Elza, Dulovits Vilma, Dörner Hermine, Thern Paula, Bogsch Erzsébet, Roth Ida. Die Herren: Kühbacher Károly, Jantner Oszkár.

